

ΓΝΩΜΗ της Ο.Κ.Ε.

“Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις”-
Νόμος-Πλαίσιο “Αλέξανδρος Παπαναστασίου”
(Νομοσχέδιο)

Αθήνα, 18 Ιανουαρίου 2000

Διαδικασία

Με το από 2/11/1999 έγγραφο του προς τον Πρόεδρο της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, ο **Υπουργός Γεωργίας κ. Γ. Ανωμερίτης**, διαβίβασε το Σχέδιο Νόμου για τις Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις με τον τίτλο «Νόμος - Πλαίσιο Αλέξανδρος Παπαναστασίου» και ζήτησε τη διατύπωση Γνώμης της Ο.Κ.Ε. σύμφωνα με το Ν. 2232 / 1994.

Η Εκτελεστική Επιτροπή της Ο.Κ.Ε., ανταποκρινόμενη στο πιο πάνω αίτημα του Υπουργού Γεωργίας, όρισε κατά τη συνεδρίαση της 22.11.99 Επιτροπή Εργασίας αποτελούμενη από τους κ.κ. **Δημήτριο Κυριαζή, Χαράλαμπο Κεφάλα, Ελευθέριο Αυγητίδη, Κωνσταντίνο Παπαντωνίου, Νικόλαο Λιόλιο και Φώτη Λίτσο.**

Επίσης, κατά την ίδια συνεδρίασή της, η Εκτελεστική Επιτροπή της Ο.Κ.Ε. όρισε ως πρόεδρο της Επιτροπής Εργασίας τον κ. **Νικόλαο Λιόλιο** και ως εμπειρογνώμονες τους

κ.κ. **Φωκίωνα Δεληγιάννη** (Α' Ομάδα - Στέλεχος ΣΕΒ), **Αθηνά Μανίκα** (Β' Ομάδα - Δικηγόρος) και **Ανδριανή-Άννα Μητροπούλου** (Γ' Ομάδα - Δικηγόρος). Τον επιστημονικό συντονισμό είχαν οι επιστημονικοί συνεργάτες της Ο.Κ.Ε. **Δρ Αθανάσιος Παπαϊωάννου και Δρ. Δημήτρης Κιούκias.** Η Επιτροπή Εργασίας ολοκλήρωσε τις εργασίες της σε πέντε (5) συνεδριάσεις και η Εκτελεστική Επιτροπή διαμόρφωσε την εισήγησή της προς την Ολομέλεια σε μια (1) συνεδρίαση. Η εισήγηση της Εκτελεστικής Επιτροπής προς την Ολομέλεια εγκρίθηκε στη συνεδρίαση της 28 Δεκεμβρίου 1999. Ως εισηγητής στην Ολομέλεια ορίσθηκε ο κ. **Ν. Λιόλιος.**

Η Ολομέλεια της Ο.Κ.Ε. αφού σκέφθηκε σύμφωνα με το Ν. 2232 / 1994 και τις εξ αυτού αρμοδιότητές της, υιοθέτησε το ακόλουθο κείμενο στις συνεδριάσεις της **10ης και 18ης Ιανουαρίου 2000**, ως Γνώμη της Ο.Κ.Ε. αρ. 37.

ΓΝΩΜΗ

“ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ”

Α. ΓΕΝΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΣΧ/Ν¹

Το υπό κρίση Σχέδιο Νόμου περιλαμβάνει 42 άρθρα καταναμεμένα σε 12 κεφάλαια που αναφέρονται, στο σύνολό τους, στην οργάνωση, διοίκηση και διαχείριση των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων.

Στο 1ο Κεφάλαιο (άρθρα 1-2), στο άρθρο 1 δίδεται ο ορισμός της Αγροτικής Συνεταιριστικής Οργάνωσης (Α.Σ.Ο.) η οποία είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου με εμπορική ιδιότητα που συγκροτείται εθελοντικά και “επιδιώκει, με την αμοιβαία βοήθεια των μελών της, την οικονομική, κοινωνική, πολιτιστική ανάπτυξη και προαγωγή τους, μέσω μιας συνιδιόκτητης και δημοκρατικά διοικούμενης επιχείρησης” δραστηριοποιούμενη σε κάθε κλάδο της αγροτικής οικονομίας. Οι Α.Σ.Ο. διακρίνονται σε πρωτοβάθμιες, δευτεροβάθμιες και τριτοβάθμιες οργανώσεις και έχουν τη δυνατότητα να ιδρύουν υποκαταστήματα ή γραφεία, να συστήνουν νομικά πρόσωπα, να συμπράττουν σε κοινές επιχειρήσεις με καταναλωτικούς ή άλλους συνεταιρισμούς, νομικά πρόσωπα του δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα κ.λπ. Τέλος, ορίζεται ότι στην επωνυμία της Α.Σ.Ο. πρέπει να φαίνεται ο κύριος σκοπός ή τα αντικείμενα της δραστηριότη-

τάς της, η ιδιότητά της ως αγροτικής και η έδρα της διοίκησής της.

Στο 2ο Κεφάλαιο (άρθρα 3 - 4) προβλέπονται τα της συστάσεως των Α.Σ.Ο. Ειδικότερα, απαιτείται σύνταξη και υπογραφή καταστατικού από τουλάχιστον επτά (7) άτομα και υποβολή σχετικής αίτησης στο Ειρηνοδικείο της έδρας της Α.Σ.Ο. Ο νόμος ορίζει τα θέματα που κατ’ ελάχιστον πρέπει να ρυθμίζει το καταστατικό της Α.Σ.Ο.

Στο 3ο Κεφάλαιο (άρθρα 5 -7) ορίζεται ότι μέλη της Α.Σ.Ο. μπορούν να γίνουν φυσικά πρόσωπα που απασχολούνται σε οποιοδήποτε κλάδο της αγροτικής οικονομίας καθώς και νομικά, εφ’ όσον όμως το τελευταίο προβλέπεται από το Καταστατικό της Α.Σ.Ο. Σε μία τέτοια περίπτωση, τα νομικά πρόσωπα θα πρέπει να έχουν ως καταστατικό σκοπό τους την άσκηση αγροτικής επιχείρησης.

Η αίτηση εγγραφής μέλους κρίνεται από το Δ.Σ. της Α.Σ.Ο. και σε περίπτωση απορριπτικής απόφασης, το υποψήφιο μέλος μπορεί να προσφύγει στη Γ.Σ. Κάθε μέλος έχει δικαιώματα και υποχρεώσεις που ορίζονται κατ’ ελάχιστον από το άρθρο 7 του Σχ/Ν και συμπληρώνονται από το Καταστατικό της Α.Σ.Ο.

¹ Το πλήρες κείμενο του Σχεδίου Νόμου παρατίθεται στο τέλος της Γνώμης. Η συνοπτική παρουσίαση των διατάξεων του Σχ/Ν γίνεται προς διευκόλυνση του αναγνώστη.

Στο 4ο Κεφάλαιο ορίζονται τα των σχέσεων των μελών της Α.Σ.Ο. με αυτήν. Η συνεταιρική μερίδα είναι το ελάχιστο χρηματικό ποσό συμμετοχής του κάθε μέλους και είναι ίση για όλα τα μέλη. Δίνεται η δυνατότητα πρόβλεψης στο καταστατικό για έντοκη μερίδα ενώ παράλληλα προβλέπεται και η περίπτωση απόκτησης από ένα μέλος μέχρι (3) ψήφων ενώ το καταστατικό ορίζει το πόσες μερίδες απαιτούνται για την απόκτηση δεύτερης και τρίτης ψήφου. Η ιδιότητα του μέλους έχει προσωπικό χαρακτήρα και μεταβιβάζεται σε τρίτο μόνο με σύμφωνη γνώμη του Δ.Σ. της Α.Σ.Ο.

Η προσωπική ευθύνη των μελών της Α.Σ.Ο. για χρέη της τελευταίας προς τρίτους περιορίζεται μέχρι του ορίου που θέτει το καταστατικό της και ενεργοποιείται επικουρικά μόνο σε περίπτωση αδυναμίας ικανοποίησης των τρίτων από τα περιουσιακά στοιχεία της ίδιας της Α.Σ.Ο. Απαγορεύεται προσωπική κράτηση των μελών της Α.Σ.Ο. και των οργάνων της για χρέη αυτής προς τρίτους, το Δημόσιο ή και τα ίδια τα μέλη της.

Το 5ο Κεφάλαιο αναφέρεται στα όργανα διοίκησης της Α.Σ.Ο. Με το άρθρο 10 ορίζεται ότι η Γενική Συνέλευση είναι το ανώτατο όργανο του συνεταιρισμού ενώ απαριθμούνται τα θέματα αποκλειστικής αρμοδιότητάς της καθώς και οι περιπτώσεις τακτικής και έκτακτης σύγκλησής της. Στα άρθρα 11 και 12 ρυθμίζονται τα ζητήματα απαρτίας και λήψης αποφάσεων της Γ.Σ. Τέλος, προβλέπεται η δυνατότητα προσβολής των αποφάσεων της Γ.Σ. στο Μονομελές Πρωτοδικείο εντός μηνός από τη λήψη της απόφασης.

Το άρθρο 14 ρυθμίζει τα θέματα σύνθεσης, απαρτίας και ευθύνης των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και δημιουργεί τεκμήριο αρμοδιότητας υπέρ αυτού. Προβλέπει τη δυνατότητα πρόβλεψης από το

Καταστατικό για καταβολή αποζημίωσης στα μέλη του ενώ μπορεί να συσταθεί και θέση Γενικού Διευθυντή. Η θητεία του Γενικού Διευθυντή μπορεί να ορισθεί από 3ετής ως 5ετής ενώ στο νόμο καταγράφονται τα θέματα που κατ' ελάχιστον πρέπει να ρυθμίζονται στη σύμβαση έργου μεταξύ Α.Σ.Ο. και Γενικού Διευθυντή. Το άρθρο 15 ρυθμίζει τα θέματα εκλογής του Δ.Σ. και ορίζει ότι αυτή διενεργείται με ενιαίο ψηφοδέλτιο ενώ ο αριθμός των σταυρών που ορίζεται από το καταστατικό δεν μπορεί να είναι μικρότερος από το μισό του αριθμού των μελών του εκλεγόμενου οργάνου.

Στο 6ο Κεφάλαιο (άρθρα 16 - 17) ρυθμίζονται τα θέματα κρατικής εποπτείας και οικονομικού ελέγχου των Α.Σ.Ο. Αρμόδιο για την εποπτεία είναι το Υπουργείο Γεωργίας και αφορά σε θέματα νομιμότητας της διοίκησης και εν γένει λειτουργίας της Α.Σ.Ο. Μπορεί να ανατίθεται και σε ορκωτούς ελεγκτές ή σε ελεγκτές πτυχιούχους ανωτάτων σχολών με άδεια άσκησης οικονομολογικού επαγγέλματος. Με Π.Δ. εκδιδόμενα εντός 1 έτους από τη δημοσίευση του νόμου, ρυθμίζονται τα επί μέρους θέματα σχετικά με την άσκηση της εποπτείας και τα εποπτικά όργανα. Σε ό,τι αφορά τον «διαχειριστικό, λογιστικό και οικονομικό έλεγχο», προβλέπονται ρυθμίσεις ανάλογες με τις ισχύουσες για τις ανώνυμες εταιρίες.

Οι ελεγκτές εκλέγονται από την τακτική Γ.Σ. η οποία αποφασίζει και για την αμοιβή τους. Έκτακτος διαχειριστικός έλεγχος μπορεί να ζητηθεί από τον Υπουργό Γεωργίας.

Στο 7ο Κεφάλαιο (άρθρα 18-20) ορίζεται το δωδεκάμηνο της διαχειριστικής χρήσης ενώ ρυθμίζονται τα θέματα διάθεσης του πλεονάσματος και σχηματισμού τακτικού αποθεματικού. Επίσης, ορίζονται

τα υποχρεωτικώς τηρούμενα βιβλία της Α.Σ.Ο.

Στο 8ο Κεφάλαιο (άρθρα 21 - 25) ορίζονται οι προϋποθέσεις και διαδικασίες συγχώνευσης, μετατροπής, πτώχευσης, διάλυσης και εκκαθάρισης των Α.Σ.Ο. Από τις ειδικότερες διατάξεις επισημαίνεται ότι προβλέπεται η δυνατότητα μετατροπής των δευτεροβάθμιων και τριτοβάθμιων Α.Σ.Ο. σε Ανώνυμες Εταιρίες και Ε.Π.Ε. ενώ καθορίζεται και η διαδικασία επιβολής έκτακτης εισφοράς προκειμένου να αποφευχθεί η πτώχευση της Α.Σ.Ο.

Στο 9ο Κεφάλαιο (άρθρα 26-33) προβλέπονται τα της ίδρυσης και διοίκησης δευτεροβάθμιων και τριτοβάθμιων συνεταιριστικών οργανώσεων με σκοπό την ενίσχυση, διεύρυνση και συντονισμό των δραστηριοτήτων των πρωτοβάθμιων (στην περίπτωση των δευτεροβάθμιων) και τριτοβάθμιων (στην περίπτωση των δευτεροβάθμιων) συνεταιρισμών. Συγκεκριμένα, σε δευτεροβάθμιο επίπεδο μπορεί να ιδρυθούν Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών και σε τριτοβάθμιο επίπεδο οι Κεντρικές Συνεταιριστικές Ενώσεις. Επίσης, προβλέπεται η δυνατότητα ίδρυσης Κοινοπραξιών Α.Σ.Ο. (Κ.Α.Σ.Ο.) από συνεταιριστικές οργανώσεις κάθε βαθμίδας με σκοπό την “ορθολογικότερη και οικονομικότερη οργάνωση της συγκέντρωσης, τυποποίησης, βιοτεχνικής ή βιομηχανικής επεξεργασίας και διάθεσης των προϊόντων τους”. Επίσης, προβλέπεται και η δυνατότητα ίδρυσης ανωνύμων εταιριών ή εταιριών περιορισμένης ευθύνης μεταξύ Α.Σ.Ο. ή και Κ.Α.Σ.Ο. κάθε βαθμίδας.

Στο άρθρο 33 ρυθμίζονται τα θέματα που αφορούν στην ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ. “ως ιδεολογική και συντονιστική οργάνωση των Α.Σ.Ο.”

Στο 10ο Κεφάλαιο (άρθρο 34) περιλαμβάνονται ποινικές διατάξεις που αφορούν σε παράνομες ενέργειες συνδεδεμένες με τη διοίκηση, εποπτεία, έλεγχο και εν γένει λειτουργία των Α.Σ.Ο.

Στο 11ο Κεφάλαιο (άρθρα 35-36) προβλέπονται ορισμένες απαλλαγές και προνόμια φορολογικής φύσης για τους συνεταιρισμούς και τα μέλη τους που αφορούν τις συγχωνεύσεις, τις αγορές ακινήτων, συμβάσεις μεταξύ Α.Σ.Ο. και Δημοσίου, Ν.Π.Δ.Δ. που αφορούν σε αγροτικά προϊόντα., τη διάθεση των πλεονασμάτων στα μέλη κ.λπ. Παράλληλα, προβλέπεται χρηματοδότηση της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ. από τον Ελληνικό Οργανισμό Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛ.Γ.Α.) ενώ με Προεδρικό Διάταγμα μπορεί να καθορίζονται κίνητρα για τη συγχώνευση, την ανάπτυξη των συνεταιριστικών οργανώσεων.

Στο 12ο και τελευταίο Κεφάλαιο (άρθρα 37-42) προβλέπεται η εντός εξαμήνου από τη δημοσίευση του νόμου έκδοση κοινής υπουργικής απόφασης με την οποία θα προσαρμόζεται ο Κανονισμός υπηρεσιακής κατάστασης προσωπικού Α.Σ.Ο. στις διατάξεις του νόμου αυτού. Τέλος, προβλέπεται διετής περίοδος εντός της οποίας οι Α.Σ.Ο. κάθε βαθμίδας και οι Κοινοπραξίες τους υποχρεούνται να προσαρμόσουν τα Καταστατικά τους ενώ δίδεται η δυνατότητα στις Α.Σ.Ο. που σήμερα λειτουργούν με λιγότερα από 7 μέλη να εξακολουθήσουν τη λειτουργία τους.

Στη συνέχεια της Γνώμης αυτής, περιγράφεται το θεσμικό πλαίσιο της που ίσχυσε στην Ελλάδα για τους συνεταιρισμούς από την αρχή του αιώνα μέχρι σήμερα, και στη συνέχεια ακολουθεί η Γενική Αξιολόγηση του Σχ/Ν και οι Κατ’ Άρθρον Παρατηρήσεις. Στο τέλος, και προς πληρέ-

στερη ενημέρωση του αναγνώστη, παρατίθεται εκτενές απόσπασμα από σχετική Γνώμη της Ο.Κ.Ε. της Ευρωπαϊκής Ένωσης που εκδόθηκε το 1989 και που διατηρεί πλήρως την επικαιρότητά της.

Β. ΤΟ ΠΡΟΓΕΝΕΣΤΕΡΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΙΣ Α.Σ.Ο.

Οι απαρχές του ελληνικού συνεταιριστικού κινήματος εντοπίζονται στην έναρξη του 20ου αιώνα. Το 1900 ιδρύθηκε ο πρωτοπόρος Γεωργικός Συνεταιρισμός του Αλμυρού, ενώ το 1909 ιδρύθηκε ο Γεωργικός Πεδινός Σύνδεσμος της Καρδίτσας. Οι οργανώσεις αυτές αποτέλεσαν αυθόρμητες πρωτοβουλίες και αρχέτυπα των οργανώσεων που ακολούθησαν, μέχρις ότου έλθει το κράτος να προσδώσει τη νομική του σφραγίδα και να οργανώσει το αγροτικό συνεταιριστικό κίνημα. Η κορυφαία αγροτική συνεταιριστική οργάνωση, η ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ., ιδρύθηκε το 1935.

Όπως πράγματι επισημαίνει και η εισηγητική έκθεση του Ν/Σ, υπήρξε ιστορικά μια πολυνομία για τις Α.Σ.Ο. Μεταξύ 1915 και 1920 ίσχυσε ο Νόμος 602/1915, μεταξύ 1921 και 1928 το Ν.Δ. της 28ης Νοεμβρίου 1925, στην περίοδο 1929-1935 οι Νόμοι 4332/1929, 5289/1931 και 6070/1934, στην περίοδο της μεταξικής δικτατορίας (1936-1941) ο αναγκαστικός Νόμος 1154/1938, στην περίοδο 1942-1951 η Πράξη της ΠΕΕΑ 60/1944, μεταξύ 1952 και 1966 οι Διατάξεις του Συντάγματος του 1952 και στην περίοδο της δικτατορίας του 1967 το Ν.Δ. 227/73. Μεταπολιτευτικά ίσχυσε ο βραχύβιος Νόμος 921/1979, ο Νόμος 1257/1982, ο -επίσης βραχύβιος, σε ό,τι αφορά ορισμένες διατάξεις του- Νόμος

1541/1985 και, πιο πρόσφατα, οι Νόμοι 2169/1993, 2181/94 και 2538/97.

Παραδοσιακά οι σκοποί των Α.Σ.Ο. στην Ελλάδα είχαν οριστεί ως εξής²:

- Προμήθεια καταναλωτικών αγαθών και αγροτικών εισροών.
- Λειτουργία μικρών επιχειρήσεων, όπως ελαιοτριβείων, κέντρων συσκευασίας φρούτων και λαχανικών κ.λπ.
- Προώθηση στην αγορά των αγροτικών προϊόντων των μελών.
- Χορήγηση πιστώσεων.
- Αποθήκευση και άλλες δραστηριότητες για λογαριασμό του κράτους, στα πλαίσια του προγράμματος υποστήριξης των τιμών.
- Η ταυτόχρονη λειτουργία της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ. ως κορυφαίου εκπροσώπου των συμφερόντων των συνεταιρισμένων αγροτών.

Η δομή του συνεταιριστικού κινήματος, όπως διαμορφώθηκε μέχρι τα τέλη της δεκαετίας του 1970, περιγράφεται ως εξής³: «στη βάση βρίσκονται τοπικοί αγροτικοί συνεταιρισμοί. Αμέσως πάνω από αυτούς υπάρχουν περιφερειακές ενώσεις ως συνεταιρισμοί, οι οποίοι με τη σειρά τους σχηματίζουν κεντρικές ενώσεις. Αυτές οι κεντρικές ενώσεις συστήνονται και σε περιφερειακή και σε εθνική βάση. Συνδεδεμένες με αυτή τη βασική πυραμίδα είναι αρκετές συνεταιριστικές οργανώσεις και «κοινωνίες», που επιδίδονται σε εξειδικευμένες δραστηριότητες και οι οποίες συνδέονται με διάφορα επίπεδα της βασικής ιεραρχίας. Στην κορυφή της πυραμίδας είναι η

2 Βλ. *The Panhellenic Confederation of Agricultural Cooperatives, "The Greek Farmers Cooperatives Movement", Yearbook of Agricultural Cooperation 1978, The Plunkett Foundation, 1979, p.11.*

3 Οπ. Παρ.

Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών (ΠΑ.Σ.Ε..ΓΕ.Σ.)».

Σε ό,τι αφορά τις ρυθμίσεις που αφορούσαν στους κανόνες εκπροσώπησης/ανάδειξης ηγεσιών, μέχρι το 1979 συνήθως περιλάμβαναν: το πλειοψηφικό εκλογικό σύστημα, τη δυνατότητα ψήφου δι' αντιπροσώπου, το δικαίωμα συμμετοχής ως μελών όχι αναγκαστικά αγροτών της περιφέρειας, π.χ. μεσοαστικών στοιχείων της Αθήνας με έγγεια ιδιοκτησία, την επί ποινή διάλυσης απαγόρευση κομματικής δράσης συνεταιρισμού και την καθιέρωση ασυμβίβαστων μεταξύ κομματικής ιδιότητας και εκλόγιμης θέσης σε συνεταιριστικές ηγεσίες.

Σε ό,τι αφορά τις θεσμικές σχέσεις με το κράτος, πάγιο χαρακτηριστικό ήταν η συγκεντρωτική δομή του συνεταιριστικού κινήματος με την ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ. να συνομιλεί εκ μέρους όλων των συνεταιρισμένων αγροτών με το κράτος, συμμετέχοντας σε δημόσιους φορείς και όργανα σχετικά με την εφαρμογή της αγροτικής πολιτικής. Η νομική εποπτεία των Α.Σ. ασκείτο συνήθως από την Αγροτική Τράπεζα Ελλάδος (Α.Τ.Ε.), με εξαίρεση το διάστημα 1914-1929, οπότε ασκείτο από την Εθνική Τράπεζα Ελλάδος. Μέσω δε της Α.Τ.Ε. παρείχετο οικονομική χρηματοδότηση στις Α.Σ.Ο. Το σύστημα αυτό διακρινόταν γενικά από μια συγκεντροποίηση και λεπτομερειακές νομικές ρυθμίσεις και γι αυτό κατά καιρούς διατυπώνονταν αιτήματα για μεγαλύτερη διοικητική και δημοσιονομική αυτονομία. Εν πάση περιπτώσει ανταποκρινόταν σε μια εποχή που ο εκσυγχρονισμός της γεωργίας, όπως άλλωστε και άλλων οικονομικών τομέων, λάμβανε χώρα με βασικό μοχλό στήριξης το κράτος. Υπό αυτή την έννοια απαντάται και σε πολλές άλλες περιφερειακές οικονομίες της εποχής και ιδιαίτερα σε χώρες με ευμεγέθη αγροτικό τομέα.

Με το νόμο 921/1979 εισήχθησαν ορισμένες μεταρρυθμίσεις με επιδιωκόμενο σκοπό την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας των Α.Σ., χωρίς όμως να θιγούν οι θεσμικές σχέσεις με το κράτος, παρά μόνον οριακά. Έτσι, η νομική εποπτεία των συνεταιρισμών μεταφέρθηκε από την Α.Τ.Ε. στο Υπουργείο Γεωργίας, ενώ ο δημοσιονομικός έλεγχος των συνεταιρισμών επρόκειτο να περάσει από την Α.Τ.Ε. στη δικαιοδοσία ενός ειδικού σώματος ελεγκτών ύστερα από μια μεταβατική περίοδο. Επίσης συνεχίστηκε η παράδοση απονομής ρόλων συνεργασίας στη διαμόρφωση και υλοποίηση της αγροτικής πολιτικής με ιδιαίτερη έμφαση στην ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ. Ταυτόχρονα, με το άρθρο 65 του Νόμου, συνεχίστηκε το καθεστώς διοχέτευσης οικονομικών πόρων στον κορυφαίο εκπρόσωπο των Α.Σ.Ο. με σκοπό την ανάπτυξη του συνεταιριστικού κινήματος. Παράλληλα, διατηρήθηκε το πλειοψηφικό σύστημα ανάδειξης ηγεσιών. Εν πάση περιπτώσει ο σχετικός Νόμος ήταν βραχύβιος, καθώς σύντομα αντικαταστάθηκε από νομοθετήματα της νέας κυβέρνησης.

Στις αρχές της δεκαετίας του 1980, ο Ν. 1257/1982 κατήργησε τις διατάξεις που αφορούσαν την ψηφοφορία δι' αντιπροσώπου, την πολλαπλή ψήφο, το πλειοψηφικό εκλογικό σύστημα και την επιλεκτική συμμετοχή συνεταιριστικών μονάδων στην επίσημη δομή. Στη θέση τους, καθιερώθηκε αρχή της προσωπικής ψήφου, εκλογικό σύστημα απλής αναλογικής, η απαγόρευση, η αρχή της ίσης εκπροσώπησης ενός συνεταιρισμού κατώτερης βαθμίδας σε περισσότερους του ενός συνεταιρισμούς ανώτερης βαθμίδας και ο αποκλεισμός ορισμένων συνεταιριστικών μονάδων

που θεωρήθηκαν μη αντιπροσωπευτικές των πραγματικών αγροτών.

Μια πιο ολοκληρωμένη θεσμική ρύθμιση δόθηκε από το Νόμο 1541/1985. Ο Νόμος αυτός εισήγαγε το μοντέλο του αγροτοβιομηχανικού συνεταιρισμού. Όπως και οι προηγούμενοι μείζονες θεσμικοί νόμοι, έτσι και αυτός δεν απέφυγε την λεπτομερειακή ρύθμιση και την παρεμβατική στάση, μιας και επιδίωκε σημαντικές μεταρρυθμίσεις, όπως την συγχώνευση των συνεταιρισμών, ώστε να γίνουν πιο βιώσιμες και αποτελεσματικές οικονομικές μονάδες. Για τον σκοπό αυτό έδωσε ακόμα μεγαλύτερες αρμοδιότητες στην ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ., θεωρώντας την ως τον κύριο μοχλό της μεταρρύθμισης. Αυτές ήταν αφ' ενός γνωμοδοτικές (σε σχέση με την λειτουργία των υποκείμενων συνεταιριστικών οργανώσεων) και αφ' ετέρου εκτελεστικές (του Νόμου) σε συνεργασία με το κράτος. Είναι δε χαρακτηριστική η ρύθμιση για συμμετοχή της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ., από κοινού με εκπροσώπους του Υπουργείου Γεωργίας και της Αγροτικής Τράπεζας (Α.Τ.Ε.), σε συγκεκριμένη επιτροπή που θα επόπτευε την πορεία εκτέλεσης του Νόμου (άρθρα 71, 46). Μάλιστα, στις εξουσίες της εν λόγω επιτροπής περιλαμβάνονταν και η δυνατότητα σύγκλησης των γενικών συνελεύσεων συνεταιρισμών, προκειμένου να επισπεύσουν τις αποφάσεις τους για θέματα συγχωνεύσεων, τροποποίησης των καταστατικών τους κ.λπ. (άρθρο 71, παρ.4 α). Οι αρμοδιότητες βέβαια αυτές αποκτούν πλήρες νόημα με τις διατάξεις που εξορθολογίζουν την ενιαία συγκεντρωτική δομή, επιτάσσοντας, για παράδειγμα, την ύπαρξη μιας μόνο ένωσης αγροτικών συνεταιρισμών σε κάθε νομό (άρθρο 47) ή την αναγκαστική συγχώνευση συνεταιρισμών της ίδιας περιφέρειας (άρθρο 63).

Ένα άλλο μέρος του Νόμου ολοκλήρωνε ορισμένες ρυθμίσεις του Νόμου

1257/1982. Το άρθρο 21 θέσπιζε την ισότητα ψήφου ανεξάρτητα από περιουσία, εισόδημα και μορφωτικό επίπεδο, ενώ τα άρθρα 8, 11 και 12 διέυρυναν τη βάση των μελών, συμπεριλαμβάνοντας ως «τακτικά μέλη» τα τέκνα και τις συζύγους των κεφαλών αγροτικού κλήρου, αλλά και τους απλούς εργάτες γης, και παράλληλα περιόριζαν το δικαίωμα του εκλέγεσθαι αποκλείοντας τα λεγόμενα «ειδικά μέλη» που, αν και ιδιοκτήτες κλήρου, η κύρια απασχόλησή τους ήταν εξωγεωργική. Οι διατάξεις αυτές συμπληρώνονταν με την κατοχύρωση της απλής αναλογικής (άρθρο 28).

Ορισμένες από τις διατάξεις του Νόμου 1541/1985, όπως π.χ. για την υποχρεωτική συγχώνευση των συνεταιρισμών θεωρήθηκαν ως δύσκολα εφαρμόσιμες. Έτσι το 1987 η ηγεσία της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ. πρότεινε στο Υπουργείο Γεωργίας να τροποποιήσει το Νόμο, αποσύροντας τις υποχρεωτικές διατάξεις και αφήνοντας άθικτες μόνο εκείνες που ήταν θετικές. Τελικά, πράγματι ο Νόμος υπέστη αρκετές τροποποιήσεις, ενώ δόθηκαν και αρκετές παρατάσεις των προθεσμιών, απαιτούμενων για την προσαρμογή στο Νόμο.

Η φιλοδοξία να γίνουν οι Συνεταιρισμοί αυτόνομες οικονομικές μονάδες, ανεξάρτητες από το κράτος ως προς «επιδοτήσεις, φορολογικές απαλλαγές και κάλυψη ελλειμμάτων» και ικανές να «γλιτώσουν τον αγρότη από την εκμετάλλευση των μεσαζόντων», όπως υποσχόταν η εισηγητική έκθεση του Νόμου 1541/1985, μάλλον συνέχισε να παραμένει εκκρεμές αίτημα. Ωστόσο, χρειάζεται να τονιστεί και το κοινωνικό έργο των Α.Σ.Ο. το οποίο εντασσόταν σε ένα σύστημα αποκέντρωσης της πρόνοιας του κράτους, με βασικό μοχλό τις κορυφαίες Συνεταιριστικές Οργανώσεις. Επίσης χρειάζεται να επισημανθεί ότι οι περισσότερες

ρυθμίσεις για τις Α.Σ.Ο. μέχρι και την δεκαετία του 1980 εντάσσονταν σε μια κατ' ουσίαν συναίνεση για τον παρεμβατικό χαρακτήρα του κράτους στην αγροτική οικονομία, που συνδυαζόταν αρμονικά με τις οικονομικές συγκυρίες εκείνης της εποχής: μικτή οικονομία και τόνωση της ζήτησης. Σήμερα η διεθνής οικονομική συγκυρία έχει αλλάξει και είναι φυσικό να αναζητείται μια άλλου είδους ρύθμιση για τις Α.Σ.Ο.

Στη δεκαετία που διανύουμε, επιχειρήθηκαν κάποιες ρυθμίσεις για τις Α.Σ.Ο. που προσπαθούσαν να εναρμονισθούν με τις νέες οικονομικές συγκυρίες. Με το Ν. 2169/93 έγινε προσπάθεια, καταργήθηκαν αρκετές περιοριστικές διατάξεις όπως π.χ. για την περιφέρεια ίδρυσης μίας Α.Σ.Ο., την ιδιότητα του μέλους, τη σύσταση ενώσεων Α.Σ.Ο., την πολλαπλή ψήφο ή την απόκτηση συνεταιριστικών μερίδων. Επαναφέρθηκε το ενιαίο ψηφοδέλτιο στις αρχαιρεσίες των συνεταιρισμών ενώ προβλέφθηκε η ίδρυση Σώματος Ειδικών Ελεγκτών για τον έλεγχο των οικονομικών των Συνεταιρισμών. Μετά την κυβερνητική αλλαγή το 1993, οι Ν. 2181/94 και 2538/97 τροποποίησαν/κατάργησαν αρκετές από τις διατάξεις του Ν. 2169/93 επαναφέροντας αρκετούς από τους περιορισμούς του προϊσχύσαντος καθεστώτος.

Συνολικά, η ιστορία του αγροτικού συνεταιριστικού κινήματος υποδεικνύει την πάγια παρουσία ορισμένων χαρακτηριστικών, που ταυτόχρονα αποτελούν σημερινά μεταρρυθμιστικά ζητήματα και μπορούν να συνοψιστούν ως εξής:

α. Η δισυπόστατη μορφή των Α.Σ. ως οικονομικών μονάδων και ταυτόχρονα συνδικαλιστικών οργάνων.

β. Η λεπτομερειακή ρυθμιστική παρέμβαση του κράτους στους Α.Σ. με σκοπό

την διαμόρφωση μιας συγκεντρωτικής οργανωτικής δομής, ώστε να λειτουργούν ως συνεργάτες στην άσκηση της αγροτικής πολιτικής.

γ. Η άσκηση νομικής εποπτείας και δημοσιονομικού ελέγχου είτε από την Α.Τ.Ε., είτε από το Υπουργείο Γεωργίας-κατά κύριο λόγο- είτε, τουλάχιστον στο γράμμα του νόμου, από σώμα ελεγκτών.

δ. Η δυσaráσκεια των εκάστοτε θιγόμενων οργανώσεων και κατηγοριών αγροτών για τις ρυθμίσεις του κράτους υπό μορφή αμφισβήτησης των κριτηρίων αντιπροσωπευτικότητας και ορισμού της αγροτικής ιδιότητας.

ε. Η δυσaráσκεια για τις εκάστοτε ρυθμίσεις του τρόπου εκλογής/ανάδειξης ηγεσιών με επίκεντρο το δίλημμα πλειοψηφικό σύστημα ή απλή αναλογική.

στ. Το επίμαχο ζήτημα της πολλαπλής ψήφου (σε αντιδιαστολή με την ισότητα ψήφου).

ζ. Το ζήτημα της δυνατότητας ψηφοφορίας δι' αντιπροσώπου.

η. Ο κατακερματισμός των Α.Σ. οργανώσεων και η προσπάθεια εκ μέρους του κράτους επιβολής μεγαλύτερων και πιο βιώσιμων Α.Σ. μονάδων, με πενιχρά αποτελέσματα.

θ. Η ένταση ανάμεσα στον χαρακτήρα των Α.Σ. ως φορέων κοινωνικής πολιτικής και στην φύση τους ως επιχειρηματικών μονάδων.

ι. Η ένταση ανάμεσα στον ρόλο τους αυτό και το αίτημα κάθε φορά για απαλλαγή από την κρατική κηδεμονία, ένα αίτημα όμως που δεν μορφοποιείτο σαφώς, καθώς ο κρατικός παρεμβατισμός είχε συνυφανθεί με την κρατική οικονομική βοήθεια προς τους αγρότες και ενίσχυε την εισοδηματική τους θέση.

Γ. ΓΕΝΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή θεωρεί ότι ένα νομοθέτημα που αφορά τους συνεταιρισμούς πρέπει να λαμβάνει σοβαρά υπ' όψιν του δύο παράγοντες :

Πρώτον, τη μεγάλη κοινωνική σημασία που έχουν οι αγροτικοί συνεταιρισμοί για κάθε χώρα και ιδιαίτερα για την Ελλάδα που εξακολουθεί να έχει, σε σχέση με τις άλλες χώρες της Ε.Ε., σημαντικό ποσοστό του ενεργού πληθυσμού της απασχολούμενο στη γεωργία και ταυτόχρονα μικρές αγροτικές εκμεταλλεύσεις. Η επιβίωση αυτών των εκμεταλλεύσεων, που συνδέεται και με την αποτροπή της ερήμωσης πολλών απομεμακρυσμένων περιοχών της χώρας μας, μπορεί να προωθηθεί με τις ενισχύσεις των συνεταιρισμών. Μέσω αυτών, οι αγρότες μπορούν να επιτύχουν μείωση του κόστους, αύξηση του περιθωρίου κέρδους και βελτίωση της ποιότητας των παραγομένων προϊόντων.

Δεύτερον πέραν της κοινωνικής τους διάστασης, οι συνεταιρισμοί δεν παύουν να είναι επιχειρήσεις που πρέπει να λειτουργούν με όρους ανταγωνιστικότητας, ιδιαίτερα σήμερα που οι εξελίξεις τόσο σε παγκόσμιο (Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου) όσο και σε ευρωπαϊκό (αναθεώρηση Κοινής Αγροτικής Πολιτικής) δημιουργούν ένα περιβάλλον έντονα ανταγωνιστικό. Η οικονομική ευρωστία είναι, κατά συνέπεια, η βασικότερη επιδίωξη κάθε συνεταιρισμού και η επίτευξή της είναι επωφελής όχι μόνο για τα μέλη του συνεταιρισμού αλλά και για το ευρύτερο κοινωνικό σύνολο. Η οικονομική όμως ευρωστία επιτυγχάνεται από την ενεργητικότητα και το δυναμισμό του ίδιου του συνεταιρισμού και όχι με άνωθεν εντολές. Για το λόγο αυτό, οποιαδήποτε νομοθετική παρέμβαση πρέπει

να περιορίζεται στη θέσπιση ενός πλαισίου λειτουργίας τους και όχι στη λεπτομερειακή ρύθμιση όλων των θεμάτων. Παράλληλα, ο νομοθέτης οφείλει να παρέμβει προκειμένου να προσαρμόσει ή και να καταργήσει ρυθμίσεις που τέθηκαν κάτω από πολύ διαφορετικές συνθήκες για τους συνεταιρισμούς αλλά και ευρύτερα για την ελληνική οικονομία και κοινωνία.

Με γνώμονα τις ανωτέρω παρατηρήσεις, η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή θεωρεί ότι το υπό κρίση Σχέδιο Νόμου κινείται σε θετική κατεύθυνση. Όπως θα διαπιστωθεί ειδικότερα στις κατ' άρθρον παρατηρήσεις, το συγκεκριμένο Σχέδιο Νόμου αξιολογείται θετικά γιατί :

- Αίρει πολλούς από τους περιορισμούς που θέτει το υφιστάμενο νομοθετικό καθεστώς (π.χ. δυνατότητα ίδρυσης περισσότερων του ενός συνεταιρισμών ανά δήμο ή κοινότητα, μείωση του αριθμού των ατόμων που απαιτούνται κατ' ελάχιστον για την ίδρυση ενός συνεταιρισμού).

- Αφήνει στο Καταστατικό του κάθε συνεταιρισμού τη ρύθμιση των λεπτομερειών διοίκησης και οργάνωσης σύμφωνα με τις ανάγκες και τις επιθυμίες των μελών του.

- Ενισχύει τα κίνητρα για ενεργότερη οικονομική συμμετοχή σε ένα συνεταιρισμό δίνοντας περισσότερες της μιας ψήφους (έως τρεις) σε όσους έχουν μεγαλύτερη οικονομική συνεισφορά σε αυτόν.

- Τέλος, θετικά κρίνεται η καθιέρωση ενιαίου ψηφοδελτίου στις αρχαιρεσίες για την ανάδειξη Δ.Σ. καθώς θα επιτρέψει την ανάδειξη ανθρώπων με γνώμονα τις ικανότητές τους να διοικήσουν και να αναπτύξουν το συνεταιρισμό.

Από την άλλη πλευρά, υπάρχουν ορισμένα σημεία που χρήζουν επανεξέτασης από πλευράς του νομοθέτη. Συγκεκριμένα :

- Αξιολογείται αρνητικά η κατάργηση του Εποπτικού Συμβουλίου που ήταν το εκλεγμένο, και συνεπώς, πολιτικά νομιμοποιημένο όργανο ελέγχου της διαχείρισης του συνεταιρισμού. Πέραν των άλλων τρόπων ελέγχου που ορθά προβλέπει το Σχέδιο Νόμου, το Εποπτικό Συμβούλιο δεν πρέπει να καταργηθεί καθώς συμβάλλει στη διαφάνεια του συνεταιρισμού, όσον αφορά τον εσωτερικό έλεγχο και ιδιαίτερα των μικρών συνεταιρισμών.

- Δεν καθιερώνεται ενιαίο κριτήριο εκλογής ανά βαθμίδα συνεταιριστικής οργάνωσης. Η εκπροσώπηση στις δευτεροβάθμιες και τριτοβάθμιες οργανώσεις πρέπει να γίνεται με ενιαίο τρόπο για να διασφαλισθεί η ουσιαστική αντιπροσωπευτικότητα των οργανώσεων αυτών.

- Ομοίως, κρίνεται αρνητικά η μη καθιέρωση συγκεκριμένου αριθμού σταυρών (σε σχέση πάντα με το συνολικό αριθμό των συμβούλων ενός Δ.Σ.) για την ανάδειξη Διοικητικών Συμβουλίων. Κατ' αυτό τον τρόπο επιτρέπεται να προβλεφθεί στο Καταστατικό ενός συνεταιρισμού ότι ο ψηφοφόρος μπορεί να θέσει αριθμό σταυρών ίσο με το συνολικό αριθμό των μελών του Δ.Σ. με αποτέλεσμα να καθιερωθεί ένα σύστημα που δεν θα επιτρέπει την εκπροσώπηση όλων των τάσεων στο Δ.Σ.

- Τέλος, οι διατάξεις για το Γενικό Διευθυντή καθώς και αυτές που καθορίζουν το είδος των συμβάσεων εργασίας που μπορούν να συνάψουν οι συνεταιρισμοί με εργαζομένους σε αυτές αφίστανται χωρίς αποχρώντα λόγο από την αρχή της μη παρέμβασης στην εσωτερική οργάνωση των συνεταιρισμών που εκφράζουν οι περισσότερες από τις λοιπές διατάξεις του Σχ/Ν. Οι διατάξεις αυτές δημιουργούν περισσότερα προβλήματα από αυτά που ο νομοθέτης επιχειρεί να λύσει.

Ολοκληρώνοντας τη Γενική Αξιολόγηση, θα ήταν παράλειψη να μην τονίσουμε ότι η ανάπτυξη του συνεταιριστικού κινήματος δεν θα προκληθεί από ένα νομοθέτημα όσο καλό και εάν είναι. Η βασική ευθύνη ανήκει στην ελληνική κοινωνία και τους αγροτικούς συνδικαλιστικούς φορείς να ενημερώσουν τους αγρότες για τις δυνατότητες που υπάρχουν και να τους ενεργοποιήσουν προς την κατεύθυνση της δημιουργίας οικονομικά εύρωστων συνεταιρισμών μέσα από τη συμμετοχή περισσότερων αγροτών σε αυτούς αλλά και τη συνένωση μικρών και δύσκολα βιώσιμων συνεταιρισμών σε μεγαλύτερες και ανταγωνιστικότερες οικονομικές μονάδες.

Δ. ΚΑΤ' ΑΡΘΡΟΝ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ**Άρθρο 1****Ορισμός - Σκοπός - Νομική μορφή - Διαβάθμιση - Δραστηριότητες**

Ο προτεινόμενος στο Σχ/Ν ορισμός είναι γενικός, δηλαδή μπορεί να χρησιμοποιηθεί για κάθε μορφής συνεταιρισμό και είναι αυτός που υιοθέτησε η Διεθνής Συνεταιριστική Ένωση στο Συνέδριό της στο Μάντσεστερ το 1995.

Το Σχέδιο Νόμου δεν προσδιορίζει το είδος των δραστηριοτήτων που μπορεί να αναπτύξει ο αγροτικός συνεταιρισμός. Η επιλογή αυτή του συντάκτη του Σχεδίου Νόμου, εναρμονίζεται με το γενικότερο πνεύμα της κατάργησης των περιορισμών για την άσκηση κάθε είδους δραστηριότητας από τους συνεταιρισμούς. Ως εκ τούτου αξιολογείται θετικά από την Ο.Κ.Ε.

Ομοίως αξιολογείται θετικά η παράγραφος 5 με την οποία δίδεται η δυνατότητα στους συνεταιρισμούς να ιδρύουν νομικά πρόσωπα, του Εμπορικού Νόμου ή του Αστικού Κώδικα χωρίς περιορισμούς.

Άρθρο 2**Περιφέρεια - Έδρα - Επωνυμία**

Με τη διάταξη αυτή επέρχεται μία σημαντική μεταβολή καθώς καταργούνται όλοι οι περιορισμοί στον αριθμό των συνεταιρισμών που μπορούν να ιδρυθούν ανά δήμο ή κοινότητα, καταργώντας ταυτόχρονα και τη διάκριση μεταξύ συνεταιρισμών γενικού και ειδικού σκοπού.

Η μεταβολή αυτή κρίνεται ως ιδιαίτερα θετική καθώς ενδυναμώνει το συνταγματικό κατοχυρωμένο δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι και δίδει στους αγρότες την ε-

λευθερία να συνιστούν συνεταιρισμούς σύμφωνα με κριτήρια που ανταποκρίνονται στις ανάγκες τους. Βεβαίως, ο στόχος της δημιουργίας μεγαλύτερων και οικονομικά πιο ισχυρών μονάδων παραμένει. Δεν θεωρείται όμως ότι αυτό μπορεί να γίνει με περιοριστικές διατάξεις του νόμου.

Άρθρο 3**Όροι σύστασης - Έγκριση - Καταχώρηση καταστατικού**

Για τους ίδιους λόγους όπως και στο άρθρο 2, κρίνεται θετικά η διάταξη (παρ. 1) σύμφωνα με την οποία ο ελάχιστος αριθμός προσώπων που απαιτούνται για τη σύσταση ενός συνεταιρισμού μειώνεται από 20 σε 7. Στους αγρότες και τις οργανώσεις τους ανήκει βέβαια η ευθύνη να μην οδηγηθούμε, με τις διατάξεις αυτές, σε πολυδιάσπαση των συνεταιρισμών.

Άρθρο 5**Μέλη**

Με τη νέα διάταξη (παρ. 1), για την απόκτηση της ιδιότητας του μέλους, απαιτείται η ενασχόληση σε οποιονδήποτε κλάδο της αγροτικής οικονομίας και καταργείται η υποχρέωση της απασχόλησης "κατά κύριο λόγο" στην αγροτική οικονομία. Η μεταβολή αυτή είναι χρήσιμη καθώς -πέραν της δυσκολίας προσδιορισμού της έννοιας "κατά κύριο λόγο"- ο περιορισμός του ισχύοντος νόμου έρχεται σε αντίθεση με την αρχή της πολυ-λειτουργικότητας που πρέπει να είναι βασική μας επιδίωξη στον αγροτικό τομέα αλλά και με την πολυ-απασχόληση των κατοίκων της υπαίθρου.

Θετικά αξιολογείται η διάταξη (παρ. 2) ότι στο Καταστατικό μπορεί να προβλεφθεί η συμμετοχή και νομικών προσώπων στο συνεταιρισμό. Η αξιοποίηση της δυνατότητας αυτή μπορεί να ενισχύσει σημαντι-

κά το συνεταιρισμό διευρύνοντας αφ' ενός την κεφαλαιακή του βάση και εμπλουτίζοντας αφ' ετέρου την επιχειρηματικότητα που πρέπει να τον διαπνέει κατά τις συναλλαγές.

Άρθρο 8 **Συνεταιρική μερίδα**

Το Σχέδιο Νόμου δεν προβλέπει το ελάχιστο όριο που έθετε ο ισχύων Νόμος (50.000 δρχ.) για τη συνεταιρική μερίδα και αφήνει το θέμα στη ρύθμιση των Καταστατικών. Η αλλαγή αυτή επιτρέπει στα Καταστατικά να προσδιορίσουν το ύψος της μερίδας και, σύμφωνα με τα ανωτέρω αναφερθέντα για το γενικότερο πνεύμα προσέγγισης του συνεταιρισμού, κρίνεται θετικά.

Σημαντική κρίνεται και η διάταξη (παρ. 1 εδ. γ') σύμφωνα με την οποία μπορεί ένας συνεταίρος, ανάλογα με τον αριθμό πρόσθετων υποχρεωτικών μερίδων που διαθέτει, να έχει μέχρι τρεις ψήφους. Η μέχρι τώρα ισχύουσα στην πράξη αρχή της μίας ψήφου ανεξαρτήτως του αριθμού των συνεταιρικών μερίδων δεν έδιδε επαρκή κίνητρα για την ενεργότερη οικονομική και διοικητική συμμετοχή των συνεταίρων στο συνεταιρισμό. Η προτεινόμενη από το Σχ/Ν δυνατότητα απόκτησης μέχρι τριών ψήφων, ανάλογα με τον αριθμό των συνεταιριστικών μερίδων αποτελεί μία λύση που και τη δημοκρατική αρχή σέβεται αλλά και την ανάγκη οικονομικής ενίσχυσης του Συνεταιρισμού εξυπηρετεί.

Η διάταξη (παρ. 4) που προβλέπει τη δυνατότητα να ορίζονται από το Καταστατικό ως έντοκες οι υποχρεωτικές μερίδες κρίνεται ως αμφίβολης σκοπιμότητας. Ορθότερο θα ήταν να προβλεφθεί η δυνατότητα να ορίζονται οι προαιρετικές μερίδες ως έντοκες.

Άρθρο 9 **Ευθύνη και υποχρεώσεις των μελών προς τους τρίτους**

Μεταξύ άλλων, προβλέπεται (παρ. 5) ότι «[Δ]εν απαγγέλεται προσωπική κράτηση των μελών και των οργάνων του συνεταιρισμού, για χρέη του συνεταιρισμού προς τρίτους και το Δημόσιο, καθώς και για χρέη μεταξύ των μελών και του συνεταιρισμού»

Α' άποψη : Δεν γίνεται κατανοητή η προνομιακή μεταχείριση των μελών της Διοίκησης του συνεταιρισμού σε σχέση προς τα ισχύοντα για άλλες επιχειρήσεις οποιασδήποτε νομικής μορφής. Η διάταξη αυτή θα πρέπει να απαλειφθεί τελείως και να εφαρμοσθούν για τη διοίκηση των συνεταιρισμών τα κοινώς ισχύοντα.

Β' άποψη : Η διάταξη αυτή δεν διαφοροποιείται σημαντικά από τα γενικώς ισχύοντα και αφορά μόνο στην προσωπική κράτηση ως μέσο αναγκαστικής εκτέλεσης. Η μη απαλλαγή των μελών αλλά και της διοίκησης από το ενδεχόμενο προσωπικής κράτησης θα επενεργούσε ως αντικίνητρο για τη συμμετοχή στους συνεταιρισμούς και την ενασχόληση με τη διοίκησή τους. Για το λόγο αυτό, προτείνεται να παραμείνει η διάταξη ως έχει.

Άρθρο 10 **Γενική Συνέλευση - Αρμοδιότητες - Σύγκληση**

Η υπό κρίση διάταξη (παρ. 1) εισάγει το θεσμό της αντιπροσώπευσης στη Γ.Σ. και δίδει τη δυνατότητα στα μέλη της Γ.Σ. να εκπροσωπούν μέχρι ένα μέλος της Γ.Σ. Η δυνατότητα αυτή έρχεται σε αντίθεση με την ανάγκη να ενθαρρυνθεί η ενεργός συμμετοχή των αγροτών στα συλλογικά όργανα του συνεταιρισμού τους και θα πρέπει να απαλειφθεί η σχετική διάταξη.

Σε ό,τι αφορά τον καθορισμό των θεμάτων που ανήκουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Γ.Σ. (παρ. 4) υπάρχει μία ασάφεια σε σχέση με την αμέσως επόμενη διάταξη (παρ. 3) σύμφωνα με την οποία «η γενική συνέλευση μπορεί, με απόφασή της, να μεταβιβάζει στο διοικητικό συμβούλιο την άσκηση ορισμένων αρμοδιοτήτων της». Η διάταξη αυτή αφορά και τα αμέσως προαναφερθέντα θέματα αποκλειστικής αρμοδιότητας ή άλλα και ποια ; Εν πάση περιπτώσει, ο νόμος θα πρέπει να κάνει ρητή διάκριση μεταξύ των θεμάτων που από την ίδια τους τη φύση δεν μπορούν να μεταβιβασθούν (π.χ. τροποποίηση καταστατικού, εκλογή και ανάκληση μελών Δ.Σ. κ.λπ.) και θεμάτων που είναι δυνατή και συχνά σκόπιμη η μεταβίβαση της αρμοδιότητας (π.χ. αγορά ακινήτων ή η ψήφιση Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας και του Κανονισμού Υπηρεσιακής Κατάστασης Προσωπικού).

Τέλος, προτείνεται να προστεθεί άλλη μία αρμοδιότητα της Γ.Σ. σε αυτές που αναφέρονται στην παρ. 2 του άρθρου που έχει ως εξής :

«Ο ορισμός των ελεγκτών του άρθρου 17 του παρόντος για την επόμενη οικονομική χρήση».

Άρθρο 11 **Απαρτία**

Ο νόμος θα πρέπει να απαιτεί αυξημένη απαρτία σε κάθε περίπτωση τροποποίησης του Καταστατικού και όχι μόνο σε περιπτώσεις μεταβολής του σκοπού ή συγχώνευσης κ.λπ. που ρητά προβλέπονται από την υπό κρίση διάταξη (παρ. 3).

Άρθρο 12 **Απόφαση**

Ομοίως με την αμέσως ανωτέρω παρατήρηση, θα πρέπει να απαιτείται αυ-

ξημένη πλειοψηφία για κάθε τροποποίηση του Καταστατικού (παρ. 2).

Κρίνεται ορθή η διάταξη (παρ. 4) με την οποία καταργείται γενικά το κώλυμα ψήφου των μελών του Δ.Σ. σε θέματα απαλλαγής από ευθύνη τους έναντι του Συνεταιρισμού. Μία τέτοια διαδικασία είναι πολιτική και όχι δικαστική και κατά συνέπεια πρέπει να ψηφίζουν όλα τα μέλη του Δ.Σ. που το επιθυμούν.

Άρθρο 14 **Διοικητικό Συμβούλιο**

Η μείωση του κατώτατου αριθμού των μελών του Δ.Σ. από 5 σε 3 (παρ. 1) είναι φυσιολογική απόρροια της μείωσης του ελάχιστου αριθμού μελών του συνεταιρισμού από 20 σε 7.

Σχετικά με τη θητεία των μελών του Δ.Σ., ο Νόμος προβλέπει (παρ. 1 εδ. β') τη δυνατότητα ορισμού της από το Καταστατικό με ελάχιστο όριο τα δύο χρόνια και μέγιστο τα τέσσερα. Η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ότι η διάρκεια της θητείας των μελών των Δ.Σ. των συνεταιρισμών θα πρέπει να είναι ενιαία καθώς η διαφοροποίηση στη διάρκεια της θητείας θα δημιουργήσει προβλήματα πολιτικής νομιμοποίησης στην πυραμιδωτή διάθρωση των συνεταιρισμών (πρωτοβάθμιες, δευτεροβάθμιες και τριτοβάθμιες οργανώσεις). Προτείνεται η καθιέρωση ενιαίας θητείας (π.χ. τριετούς ή τετραετούς) για τα Δ.Σ. όλων των συνεταιριστικών οργανώσεων.

Στο άρθρο δεν επαναλαμβάνεται η διάταξη του ισχύοντος νόμου για την υποχρεωτική συμμετοχή εκπροσώπου των εργαζομένων σε Δ.Σ. συνεταιρισμών που απασχολούν περισσότερους από 20 εργαζόμενους και απλώς προβλέπεται η δυνατότητα να καθιερώνεται από το Καταστατικό η συμμετοχή εκπροσώπου των εργαζομένων στο Δ.Σ. Η διάταξη αυτή κρίνεται αρνη-

τικά καθώς η συμμετοχή των εργαζομένων μπορεί να λειτουργήσει προωθητικά για ένα συνεταιρισμό και η κατάργηση της από το νόμο πρόβλεψής της δεν στοιχειοθετείται από τη μέχρι τώρα εμπειρία της λειτουργίας του θεσμού. Προτείνεται η διατήρηση σε ισχύ της σχετικής διάταξης του ισχύοντος νόμου, σύμφωνα με την οποία, σε συνεταιρισμούς με περισσότερους από 20 εργαζόμενους μετέχει εκπρόσωπος των εργαζομένων στις συνεδριάσεις των Δ.Σ. και έχει δικαίωμα ψήφου όταν συζητούνται θέματα που αφορούν στο προσωπικό του συνεταιρισμού.

Αρνητικά αξιολογείται η διάταξη (παρ. 3) σύμφωνα με την οποία επιτρέπεται σε ένα σύμβουλο να αντιπροσωπεύει άλλο μέλος του Δ.Σ. Η ευθύνη του κάθε μέλους ενός Δ.Σ. είναι τέτοια που επιβάλλει την αυτοπρόσωπη παρουσία του στις συνεδριάσεις του οργάνου. Οι κίνδυνοι από τη χρήση της δυνατότητας αυτής είναι πολύ μεγαλύτεροι από την ωφέλεια που θα προκύψει ως προς τη διευκόλυνση της λειτουργίας του Δ.Σ.

Σε σχέση με το θεσμό του Γενικού Διευθυντή (παρ. 9-13), η λεπτομερειακή ρύθμιση που προβλέπει η διάταξη περιορίζει σε μη αποδεκτό βαθμό την ελευθερία των μελών του συνεταιρισμού να τον προσδιορίσουν όπως οι ίδιοι επιθυμούν στο Καταστατικό και βεβαίως έρχεται σε αντίθεση με τη γενικότερη φιλοσοφία του νομοθέτη. Πέραν αυτού, ορισμένες ρυθμίσεις είναι προβληματικές όπως για παράδειγμα ο χαρακτηρισμός της σύμβασης του Γενικού Διευθυντή, ως έργου (και όχι ως σύμβασης εργασίας) κάτι που έρχεται σε αντίθεση με τα κοινώς καθιερωμένα του Εργατικού Δικαίου. Προτείνεται να προβλεφθεί απλώς στο Σχέδιο Νόμου ότι “Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει τη δυνατότητα ορισμού από το διοικητικό συμβούλιο Γενικού Διευθυντή (Μάνατζερ) καθορίζοντας και τις

σχετικές αρμοδιότητες, διαδικασίες και προσόντα πρόσληψης”.

Αρνητικά κρίνεται η έλλειψη κάθε αναφοράς σε ένα σημαντικό όργανο του συνεταιρισμού, το Εποπτικό Συμβούλιο. Το όργανο αυτό ήταν ένα όργανο εκλεγμένο από τη Γ.Σ. του συνεταιρισμού και συνεπώς είχε άμεση πολιτική νομιμοποίηση, ήταν δε επιφορτισμένο με τον έλεγχο της διοίκησης και της διαχείρισης των υποθέσεων των Α.Σ.Ο. (βλ. άρθρο 25 του Ν. 2169/93). Η ύπαρξη ενός οργάνου εκλεγμένου από την Α.Σ.Ο. που θα ελέγχει το Δ.Σ., πέραν του τεχνοκρατικού ελέγχου που θα γίνεται από τους (ορκωτούς) λογιστές, είναι χρήσιμη, καθώς συμβάλλει στη διαφάνεια και καλύπτει τη διαδικασία εσωτερικού ελέγχου που δεν έχουν οι μικροί τουλάχιστον συνεταιρισμοί. Για το λόγο αυτό προτείνεται η μη κατάργησή του να παραμείνει σε ισχύ το άρθρο 25 του Ν. 2169/93.

Τέλος, σχετικά με τον καθορισμό του ύψους της αποζημίωσης των μελών του Δ.Σ., προτείνεται η αναδιτύπωση της σχετικής διάταξης (παρ. 7) ως εξής : «Η Γενική Συνέλευση καθορίζει, μετά από εισήγηση του Διοικητικού Συμβουλίου, το ύψος της αποζημίωσης που καταβάλλεται στα μέλη του».

Άρθρο 15 Αρχαιρεσίες

Η καθιέρωση (παρ. 2) του ενιαίου ψηφοδελτίου στις αρχαιρεσίες εκλογής του Δ.Σ. αποτελεί μία σημαντική μεταβολή η οποία έχει τη δυνατότητα να επενεργήσει θετικά για το συνεταιρισμό, επιτρέποντας την ανάδειξη προσώπων ικανών ανεξάρτητα από ομαδοποιήσεις.

Η μεταβολή όμως αυτή, πρέπει να συνοδευθεί αφ' ενός από τη θέσπιση ενιαίου τρόπου εκλογής (δεδομένης της ενιαίας οργανωτικής δομής των Α.Σ.Ο.) και αφ' ετέ-

ρου από τη διασφάλιση της ευρύτερης δυνατής εκπροσώπησης τάσεων και απόψεων στο Δ.Σ. Για το λόγο αυτό προτείνεται να αναδιατυπωθεί η διάταξη (παρ. 3) ως εξής : «Ο αριθμός των σταυρών προτίμησης δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερος του μισού (1/2) του όλου αριθμού των μελών του κάθε εκλεγόμενου οργάνου ή των αντιπροσώπων. Στην περίπτωση που προκύπτει κλάσμα, ισχύει ο αμέσως επόμενος ακέραιος αριθμός». Η διάταξη αυτή θα πρέπει να είναι υποχρεωτική και δεν χωρεί αντίθετη ρύθμιση από το Καταστατικό.

Το Σχ/Ν (παρ. 7 εδ. β') επιτρέπει την ανακατανομή των αξιωμάτων στο Δ.Σ. με απόφαση της απόλυτης πλειοψηφίας του όλου αριθμού των μελών του. Η διάταξη αυτή μπορεί να οδηγήσει σε συχνή αλλαγή των αξιωματούχων ενός συνεταιρισμού κατά τη διάρκεια της θητείας ενός Δ.Σ. κάτι που μπορεί να βλάψει σημαντικά την επιχειρηματική δραστηριότητα του συνεταιρισμού. Προτείνεται να αναδιατυπωθεί η σχετική διάταξη ως εξής : «Η απόφαση για ανακατανομή των αξιωμάτων στο διοικητικό συμβούλιο, λαμβάνεται με πλειοψηφία 2/3 του όλου αριθμού των μελών του».

Τέλος, κρίνεται αρνητικά η διάταξη (παρ. 8) σύμφωνα με την οποία σε περίπτωση που κενωθεί μία θέση του Δ.Σ. (και δεν υπάρχουν αναπληρωματικά μέλη), το Δ.Σ. μπορεί να τη συμπληρώσει με απόφασή του λαμβανόμενη από την απόλυτη πλειοψηφία των μελών του. Η διάταξη αυτή αντίκειται στη δημοκρατική αρχή καθώς μειώνει τη βασική αρμοδιότητα της Γ.Σ. να εκλέγει τα μέλη του Δ.Σ. Για το λόγο αυτό, προτείνεται η εξής διάταξη : «Σε περίπτωση που κενωθεί η θέση μέλους του διοικητικού συμβουλίου, εφόσον δεν υπάρχουν αναπληρωματικά μέλη, το διοικητικό συμβούλιο, με τα υπόλοιπα μέλη του, υποχρεούται όπως συγκαλέσει εντός 20 ημερών έκτακτη Γ.Σ. με θέμα την πλήρωση της κενής θέσης. Αποφάσεις που

λαμβάνονται στο μεταξύ διάστημα από το Δ.Σ. είναι έγκυρες.» Η διάταξη αυτή διασφαλίζει τόσο τη δημοκρατική αρχή στη λειτουργία του συνεταιρισμού όσο και την απρόσκοπτη λειτουργία του.

Άρθρο 16 **Κρατική Εποπτεία**

Η διάταξη (παρ. 3) προβλέπει ότι η εποπτεία ασκείται από το Υπουργείο Γεωργίας και ότι με απόφαση του εν λόγω Υπουργού μπορεί να ανατίθεται η εποπτεία σε υπαλλήλους του Υπουργείου, σε ορκωτούς λογιστές ή σε ελεγκτές πτυχιούχους ανωτάτων σχολών που έχουν άδεια άσκησης οικονομολογικού επαγγέλματος από το Ο.Ε.Ε., «καθώς και σε άλλους επιστήμονες ή εμπειρογνώμονες.»

Προτείνεται να ισχύσει αυτούσια η αντίστοιχη διάταξη του Ν. 2190/1920 η οποία λειτούργησε, για τις ανώνυμες εταιρίες, στην πράξη με ικανοποιητικά αποτελέσματα.

Άρθρο 17 **Έλεγχος**

Οι διατάξεις αυτές (παρ. 1) παραπέμπουν στις διατάξεις για τον έλεγχο των ανωνύμων εταιριών κατά τον κ.Ν. 2190/1920. Η επιλογή αυτή του νομοθέτη κρίνεται θετική δεδομένης και της δυνατότητας ορισμού ελεγκτή από τη Γ.Σ. των Α.Σ.Ο., ειδικά στις οργανώσεις με μικρό προϋπολογισμό και για τις οποίες η δαπάνη ελέγχου από τους ορκωτούς ελεγκτές είναι δυσανάλογα μεγάλη.

Άρθρο 19 **Διαχειριστικό υπόλοιπο-πλεονάσματα-κέρδη**

Στην παράγραφο 6 του άρθρου προβλέπεται ότι τα μετά τη φορολόγηση

κέρδη περιέρχονται στο τακτικό αποθεματικό του συνεταιρισμού. Θα πρέπει να διευκρινισθεί ότι αυτό ισχύει μέχρι του σχηματισμού του κατά την παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου αποθεματικού (ίσο με το συνολικό ποσό των μερίδων των μελών του συνεταιρισμού) και στη συνέχεια να καθορίζεται από το ίδιο το Καταστατικό ο τρόπος διάθεσης των λοιπών κερδών (όπως άλλωστε και για το πλεόνασμα).

Άρθρο 21

Συγχώνευση-Διαδικασία-Μετατροπή

Οι διατάξεις αυτές, σε γενικές γραμμές, δεν διαφοροποιούνται σημαντικά από τον ισχύοντα Νόμο (αντίστοιχο άρθρο 33).

Υπάρχει όμως μία σημαντική μεταβολή και ειδικότερα, η διάταξη του υπό κρίση Σχ/Ν δεν περιέχει καμία ρύθμιση σχετικά με την τύχη του προσωπικού των υπό συγχώνευση συνεταιρισμών. Ο ισχύων Νόμος, αναγνωρίζοντας το ενδεχόμενο απολύσεων ως απόρροια των συγχωνεύσεων, περιείχε αναλυτικές διατάξεις που και την υλοποίηση της συγχώνευσης διευκόλυναν και τα δικαιώματα των εργαζομένων κατοχύρωναν σε σημαντικό βαθμό. Προτείνεται να διατηρηθούν σε ισχύ οι διατάξεις της παρ. 10 του άρθρου 33 του ισχύοντος νόμου.

Ως προς το εδάφιο γ' της παραγράφου 2 του άρθρου, που αφορά στη διαδικασία της απογραφής και αποτίμησης των περιουσιακών στοιχείων των υπό συγχώνευση συνεταιρισμών, προτείνεται να γίνει σύμφωνα με τα ισχύοντα για τις ανώνυμες εταιρίες, ήτοι σύμφωνα με το άρθρο 9 του κ.Ν. 2190/1920.

Άρθρο 26

Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών

Το Σχ/Ν καταργεί κάθε περιορισμό ως προς γεωγραφικά όρια που μπορεί να

καλύπτει μία Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών. Η αλλαγή αυτή εντάσσεται στην ευρύτερη φιλοσοφία του νόμου για μεγαλύτερη ελευθερία κινήσεων στους συνεταιρισμούς και, κατά τα εκτεθέντα και ανωτέρω, αξιολογείται θετικά.

Η παρ. 6, σε αντίθεση με τη γενικότερη πλειοψηφία του Σχ/Ν, περιορίζει τη δυνατότητα πρακτόρευσης ασφαλιστικών εταιριών από τους Α.Σ.Ο. μόνο στις εταιρίες των οποίων την πλειοψηφία των μετοχών έχουν μόνο Α.Σ.Ο. ή η Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος. Προτείνεται να δίδεται η δυνατότητα στις Α.Σ.Ο. να πρακτορεύουν στην περιφέρειά τους ασφαλιστικές εταιρίες γενικά, κατά την κρίση τους.

Άρθρο 27

Γενικές Συνελεύσεις Ε.Α.Σ.

Ο νομοθέτης αφήνει στα Καταστατικά των Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών τον προσδιορισμό των όρων και των προϋποθέσεων "για την απόκτηση από κάθε μέλος πρόσθετων υποχρεωτικών μερίδων, ανάλογα με το ύψος των συναλλαγών του με την Ένωση για καθορισμένη περίοδο συναλλαγών. Στην περίπτωση αυτή το καταστατικό ορίζει τις αντιστοιχούσες στις πρόσθετες μερίδες ψήφους. Ο συνολικός αριθμός των ψήφων δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να υπερβεί τις πέντε (5). Το Καταστατικό του Συνεταιρισμού μέλους της Ε.Α.Σ. ορίζει τους όρους και τη διαδικασία ορισμού και απώλειας της ιδιότητας του αντιπροσώπου" (παρ. 2). Η διάταξη, όπως έχει, εισάγει ανόμοιο τρόπο ρύθμισης θεμάτων που ο νομοθέτης οφείλει να ρυθμίζει ενιαία. Για το λόγο αυτό, προτείνεται να αντιμετωπισθεί η αντιπροσώπευση στις δευτεροβάθμιες Α.Σ.Ο. ως εξής : Ο αριθμός των αντιπροσώπων των Α.Σ.Ο. στη Γ.Σ. της Ένωσης καθορίζεται με βάση την εξής αναλογία : για κάθε 100 μέλη εκλέγεται 1

αντιπρόσωπος με μία ψήφο. Επίσης, κάθε συνεταιρισμός-μέλος διαθέτει μέχρι τρεις επί πλέον ψήφους ανάλογα με το ύψος των συναλλαγών του με την Ένωση κατά την τελευταία προ της Γ.Σ. τριετία.

Στην περίπτωση που μία Α.Σ.Ο. διαθέτει περισσότερες της μίας ψήφους σε μία Ένωση, δεν διευκρινίζεται από το νόμο εάν θα μπορεί ένα φυσικό πρόσωπο να εκπροσωπεί την Α.Σ.Ο. στην Ένωση με τις περισσότερες αυτές ψήφους. Προκειμένου να διασφαλισθεί η ευρύτερη δυνατή συμμετοχή στις Ενώσεις, θα πρέπει να προβλεφθεί ότι σε περίπτωση που μία Α.Σ.Ο. διαθέτει περισσότερες της μίας ψήφους στην Ένωση (κατά τα προεκτεθέντα στην προηγούμενη παράγραφο), θα πρέπει να εκπροσωπείται σε αυτήν από αντίστοιχο αριθμό προσώπων, εκλεγόμενων από τη Γ.Σ. της πρωτοβάθμιας Α.Σ.Ο.

Σε ό,τι αφορά την περίοδο των συναλλαγών κατά την οποία θα λαμβάνεται υπ' όψιν το ύψος των συναλλαγών για τον προσδιορισμό του αριθμού των ψήφων, καλό θα είναι να προβλεφθεί ότι αυτή θα αντιστοιχεί με τη θητεία των μελών του Δ.Σ. ώστε να αποφευχθούν αλλαγές του συσχετισμού των ψήφων στη Γ.Σ. κατά τη διάρκεια της θητείας ενός Δ.Σ.

Άρθρο 35

Οικονομικές ενισχύσεις - φορολογικές απαλλαγές

Α΄ άποψη : Υπάρχουν αντιρρήσεις ως προς την ορθότητα ορισμένων από τις φορολογικές απαλλαγές που παρέχονται

στους συνεταιρισμούς και τα μέλη τους και ιδιαίτερα ως προς τη φορολογική εξομοίωση με το Δημόσιο σε περίπτωση αγοράς ακινήτων. Κατά την άποψη αυτή, θα πρέπει να προβλεφθεί μία μεταβατική περίοδος (π.χ. πενταετία) μετά την πάροδο της οποίας θα καταργηθεί η απαλλαγή. Η μεταβατική αυτή περίοδος είναι αναγκαία προκειμένου να βοηθηθούν οι συνεταιρισμοί στα πρώτα χρόνια εφαρμογής του νόμου και στην προσπάθεια αυτόνομης ανάπτυξής τους αλλά πέραν αυτής της αρχικής περιόδου θα πρέπει πλέον να στηριχθούν στις δικές τους δυνάμεις και όχι σε προνομιακό φορολογικό καθεστώς.

Β΄ άποψη : Ορθά προβλέπονται αυτές οι απαλλαγές καθώς διευκολύνουν τη λειτουργία των συνεταιρισμών που είναι ωφέλιμη όχι μόνο για τα μέλη τους αλλά και για τη χώρα γενικότερα.

Άρθρο 40

Μεταβατικές διατάξεις

Η Ο.Κ.Ε θεωρεί ότι πρώτα θα πρέπει να αλλάξουν τα Καταστατικά των Α.Σ.Ο. ώστε να καταστεί δυνατή η διενέργεια αρχαιρεσιών με το νέο εκλογικό σύστημα.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε.

Καθηγητής ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΙΝΤΗΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Απόσπασμα από τη Γνώμη της Ο.Κ.Ε. της Ευρωπαϊκής Ένωσης (28.9.89) για τη συμβολή του συνεταιριστικού τομέα στην περιφερειακή ανάπτυξη.

3. Η σημασία των συνεταιρισμών και ο μελλοντικός τους ρόλος στην ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς.

3.1. Οι συνεταιρισμοί υπάρχουν σε όλους τους τομείς της Οικονομίας και η σημασία τους είναι διαφορετική από χώρα σε χώρα και στο εσωτερικό κάθε κράτους, ανάλογα με τους εξεταζόμενους τομείς, εκτός από τα κράτη - μέλη στα οποία υφίστανται νομικά εμπόδια.

Οι συνεταιρισμοί απέδειξαν ότι μπορούν να καταστήσουν εφαρμόσιμες τις πρωτοβουλίες που ατομικά θα είχαν δυσχέρειες ως προς την επιτυχία. Συνέβαλαν ώστε οι πιο αδύναμες οικονομικά επιχειρήσεις να μπορέσουν να ανταγωνισθούν την επιτυχία. Αποτελούν βασικό παράγοντα διατήρησης και αύξησης των θέσεων εργασίας. Επιδίδονται ειδικότερα στην κατάρτιση των εργαζομένων και των συνεταιριστών και προωθούν με τον τρόπο τους το επιχειρηματικό πνεύμα.

3.2. Στην Κοινότητα υπάρχουν συνεταιρισμοί, με 63 εκατομ. μέλη και διαθέτουν 3 εκατομ. θέσεις απασχόλησης. Ο όγκος του συνεταιριστικού τομέα στα πλαίσια ενός χώρου δώδεκα κρατών μελών μαρτυρεί τη ζωτικότητα του τομέα και την παρουσία του στον οικονομικό, τοπικό και περιφερειακό ιστό. Ο τομέας αυτός αποτελεί σημαντικό στοιχείο για την οικονομική και κοινωνική ολοκλήρωση και συνοχή.

3.3. Στις λιγότερο αναπτυγμένες περιοχές της Κοινότητας οι συνεταιρισμοί α-

ποτελούν πολλές φορές μια από τις επιχειρηματικές μορφές που είναι ικανή να επιτυγχάνει συγκεκριμένα αποτελέσματα, δεδομένου ότι είναι σε θέση αν επιλύουν όχι μόνο οικονομικά, αλλά και άλλα βασικά προβλήματα. Οπωσδήποτε οι συνεταιρισμοί είναι οργανισμοί ικανοί να κινητοποιούν χρηματοδοτικούς και επιχειρηματικούς πόρους, μικρούς και διασκορπισμένους και να προβλέπουν μελλοντικές χρήσεις για την ενίσχυση της τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης, προωθώντας με τον τρόπο αυτό την απασχόληση και διευκολύνοντας την παραμονή των αντίστοιχων πληθυσμών, κυρίως δε, δημιουργώντας προοπτικές για τις νεότερες γενιές.

3.4. Τα παραπάνω ισχύουν και για τις πιο αναπτυγμένες περιοχές που αντιμετωπίζουν βιομηχανική παρακμή. Στις περιοχές αυτές και στην περίπτωση ανάληψης μιας επιχείρησης που βρίσκεται σε πτώχευση, η λύση των συνεταιρισμών, αν βέβαια δεν είναι η μόνη, επιτρέπει την ενεργό συμμετοχή των εργαζομένων της επιχείρησης, που αποτελεί αντικείμενο αναδιάρθρωσης και αυξάνει τις συνθήκες επιτυχίας, δεδομένου ότι εξασφαλίζονται: η πρόσβαση σε ειδικά μέσα χρηματοδότησης και στήριξης, ένα φερέγγυο πρόγραμμα, εξασφαλίζεται και ρυθμίζεται η συμμετοχή των εργαζομένων στη λήψη των αποφάσεων, επιτυγχάνεται η συμμετοχή των εργαζομένων στη λήψη των αποφάσεων και επιτυγχάνεται η συμμετοχή ικανών διαχειριστών και εξειδικευμένων υπηρεσιών παροχής συμβουλών και κατάρτισης.

3.5. Οι δυνατότητες λειτουργίας των επιχειρήσεων, ανεξάρτητα από τη νομική τους μορφή, είναι απευθείας ανάλογες με το επίπεδο γνώσεων και εμπειρίας των

επιχειρηματιών και συμμετοχής των εργαζομένων. Οι συνεταιρισμοί επίσης επιτρέπουν στις κοινωνικές κατηγορίες που δεν έχουν επιχειρηματική παιδεία να αποκτήσουν γνώσεις και να αυξήσουν τις δυνατότητες δημιουργίας νέων επιχειρήσεων.

3.6. Επιβεβαιώνεται η διατύπωση της «Έκθεσης Migt» του ευρωπαϊκού κοινοβουλίου ότι οι συνεταιρισμοί δεν συμβάλουν μόνο στην εξασφάλιση του οικονομικού πλουραλισμού και στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, αλλά κατά κάποιον τρόπο στην υπεράσπιση της οικονομικής ελευθερίας και δημοκρατίας.

4. Χαρακτηριστικά και αρχές των συνεταιρισμών

4.1. Οι συνεταιρισμοί μπορούν να χαρακτηρισθούν σαν ενώσεις που αποβλέπουν στην ικανοποίηση των οικονομικών και κοινωνικών αναγκών των μελών τους, με τη διαχείριση μιας κοινής περιουσίας που δημιουργήσαν αυτές οι ίδιες και ταυτόχρονα συμβάλλει στη διατήρηση της ατομικής αυτονομίας. Η Επιταγή για τη βελτίωση της κατάστασης των μελών έχει προτεραιότητα έναντι της με-

γιστοποίησης των κερδών που προωθούν ορισμένες άλλες εταιρικές μορφές.

4.2. Για το σκοπό αυτό ο συνεταιρισμός διαχειρίζεται μια επιχείρηση που λαμβάνει υπόψη την οικονομική ισορροπία της διαχείρισης και τον εμπορικό ανταγωνισμό. Τα κριτήρια διαχείρισης βασίζονται σε μια ηθική ευθύνη που καταμερίζεται σε δημοκρατική βάση και σε μια ηθική αλληλεγγύη που σημαίνει ότι δίνεται προτεραιότητα στις υπηρεσίες που παρέχονται στα μέλη και στη συνεργασία μεταξύ των συνεταιρισμών.

4.3. Η δημοκρατία ασκείται στο εσωτερικό του συνεταιρισμού μέσω της ελεύθερης εισόδου και αποχώρησης, με τα ίσα δικαιώματα διαχείρισης, με την αμοιβαιότητα στις σχέσεις μεταξύ των μελών και του συνεταιρισμού για την ανάλογη διανομή των αποτελεσμάτων από τη συμμετοχή των μελών στις δραστηριότητες του συνεταιρισμού.

4.4. Τέλος, σε μια συνεταιριστική επιχείρηση η πραγματική δύναμη βασίζεται περισσότερο στο άτομο, παρά στο κεφάλαιο που διαθέτουν τα μέλη.

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΝΟΜΟΣ-ΠΛΑΙΣΙΟ «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Ορισμός - Σκοπός - Νομική Μορφή - Διαβάθμιση - Δραστηριότητες

1. Η αγροτική συνεταιριστική οργάνωση (Α.Σ.Ο.) είναι αυτόνομη ένωση προσώπων, η οποία συγκροτείται εθελοντικά και επιδιώκει, με την αμοιβαία βοήθεια των μελών της, την οικονομική, κοινωνική, πολιτιστική ανάπτυξη και προαγωγή τους, μέσω μιας συνιδιόκτητης και δημοκρατικά διοικούμενης επιχείρησης. Ως Α.Σ.Ο. θεωρούνται και οι αλιευτικοί, κτηνοτροφικοί, πτηνοτροφικοί, μελισσοκομικοί, σπυροτροφικοί, δασικοί, αγροτουριστικοί, αγροβιοτεχνικοί, οικοτεχνικοί και άλλοι συνεταιρισμοί, οποιουδήποτε κλάδου της αγροτικής οικονομίας.
2. Οι Α.Σ.Ο. διακρίνονται σε πρωτοβάθμιες, δευτεροβάθμιες και τριτοβάθμιες. Στις πρωτοβάθμιες υπάγονται οι Αγροτικοί Συνεταιρισμοί (Α.Σ.), στις δευτεροβάθμιες οι Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών (Ε.Α.Σ.) και στις τριτοβάθμιες οι Κεντρικές Συνεταιριστικές Ενώσεις (ΚΕ.Σ.Ε.).
3. Οι Α.Σ.Ο. όλων των βαθμίδων και οι κοινοπραξίες τους (Κ.Α.Σ.Ο.) είναι νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και έχουν εμπορική ιδιότητα. Διέπονται από τις διατάξεις του νόμου αυτού και συμπληρωματικά

από τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα και του Εμπορικού Νόμου.

4. Οι Α.Σ.Ο. αναπτύσσουν κάθε είδους δραστηριότητα για την επίτευξη των σκοπών τους στο πλαίσιο του νόμου και του καταστατικού τους.
5. Για την εκπλήρωση των σκοπών τους, οι Α.Σ.Ο. μπορεί να ιδρύουν υποκαταστήματα, παραρτήματα ή γραφεία στο εσωτερικό και το εξωτερικό, να συστήνουν νομικά πρόσωπα, να συμπράττουν σε κοινές επιχειρήσεις με καταναλωτικούς ή άλλους συνεταιρισμούς, νομικά πρόσωπα του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα, με κοινωφελείς οργανισμούς, με επιχειρήσεις Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), με συνεταιριστικές οργανώσεις άλλων χωρών και με φυσικά ή νομικά πρόσωπα, στα πλαίσια της διακρατικής ή και διεπαγγελματικής συνεργασίας.

Άρθρο 2

Περιφέρεια - Έδρα - Επωνυμία

1. Η Περιφέρεια της Α.Σ.Ο. ορίζεται από το καταστατικό της.
2. Έδρα της Α.Σ.Ο. είναι ο Δήμος ή η Κοινότητα, που είναι εγκατεστημένη η διοίκησή της.
3. Η επωνυμία της Α.Σ.Ο. εκφράζει τον κύριο σκοπό ή τα αντικείμενα δραστηριότητας της Σ.Ο. και περι-

λαμβάνει την ιδιότητά της ως αγροτικής καθώς και την έδρα της.

Η επωνυμία πρέπει να διακρίνεται από την επωνυμία άλλης Α.Σ.Ο. που έχει την ίδια περιφέρεια και τον ίδιο σκοπό.

Η επωνυμία χρησιμοποιείται υποχρεωτικά στις συναλλαγές και τις νομικές πράξεις της Α.Σ.Ο.

Τα έντυπα της Α.Σ.Ο. πρέπει να αναφέρουν υποχρεωτικά την επωνυμία, την έδρα και τον αριθμό του φορολογικού της μητρώου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΣΥΣΤΑΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ

Άρθρο 3

Όροι σύστασης - Έγκριση - Καταχώρηση καταστατικού

1. Για τη σύσταση Αγροτικού Συνεταιρισμού απαιτείται η σύνταξη καταστατικού και η υπογραφή του από επτά (7) τουλάχιστον πρόσωπα, που συγκεντρώνουν τις προϋποθέσεις του άρθρου 5 του νόμου αυτού, καθώς και η έγκρισή του από το αρμόδιο Ειρηνοδικείο της έδρας του συνεταιρισμού.
2. Για την έγκριση του καταστατικού υποβάλλεται στο αρμόδιο Ειρηνοδικείο αίτηση από το προσωρινό διοικητικό συμβούλιο, η οποία εκδικάζεται κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας.
3. Αν το καταστατικό δεν είναι σύννομο, το Ειρηνοδικείο αναβάλλει τη λήψη της απόφασης και καλεί το προσωρινό διοικητικό συμβούλιο να προβεί στις απαραίτητες διορθώσεις ή να συμπληρώσει τις ελλείψεις μέσα σε πέντε (5) εργάσιμες ημέρες. Στη συνέχεια εκδίδεται απόφαση του Ειρηνοδικείου η οποία εάν αποδέχεται την αίτηση, καταχωρείται το καταστατικό στο Βιβλίο Μητρώου Αγροτικών Συνεταιρισμών, που τηρείται στο Ειρηνοδικείο, με μνεία του αριθμού της σχετικής απόφασης. Από την καταχώρηση αυτή, ο Α.Σ. αποκτά νομική προσωπικότητα και εμπορική ιδιότητα. Η ίδια διαδικασία τηρείται και για την τροποποίηση του καταστατικού. Κυρωμένο αντίγραφο της εγκριτικής απόφασης του Ειρηνοδικείου και του καταστατικού αποστέλλει η Γραμματεία του Ειρηνοδικείου στην εποπτεύουσα αρχή, εντός ενός (1) μηνός, από την καταχώρηση της απόφασης.
4. Κατά τις απορριπτικής απόφασης του Ειρηνοδικείου μπορεί να ασκηθεί έφεση στο αρμόδιο δικαστήριο.

Άρθρο 4

Τύπος - Περιεχόμενο Καταστατικού

1. Το καταστατικό του Αγροτικού Συνεταιρισμού καταρτίζεται με ιδιωτικό έγγραφο, που χρονολογείται και υπογράφεται από τα ιδρυτικά μέλη και περιλαμβάνει υποχρεωτικά, μεταξύ άλλων όρων και τους εξής:
 - α) Το ονοματεπώνυμο, πατρώνυμο ή επωνυμία και κατοικία ή έδρα των ιδρυτικών μελών.
 - β) Την επωνυμία, την έδρα και την περιφέρεια του συνεταιρισμού.
 - γ) Το σκοπό και τις δραστηριότητες του συνεταιρισμού.
 - δ) Τις προϋποθέσεις εισόδου, εξόδου και διαγραφής των μελών καθώς και τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις αυτών.
 - ε) Το ύψος της συνεταιριστικής μερίδας, τον αριθμό των πρόσθετων υποχρεωτικών και των προαιρετικών μερίδων, που μπορεί να αποκτήσει το μέλος, τον τρόπο καταβολής και τη διαδικασία απόδοσης των μερίδων.
 - στ) Την έκταση ευθύνης των μελών.
 - ζ) Τη σύγκληση, λειτουργία και τις αρμοδιότητες των οργάνων διοίκησης (Γενική Συνέλευση, Διοικητικό Συμβούλιο).
 - η) Τον καθορισμό των ελαχίστων ποσοστών επί των πλεονασμάτων χρήσεων για το χρηματισμό αποθεματικών.
 - θ) Τη χρονική διάρκεια του συνεταιρισμού.
 - ι) Τον ορισμό προσωρινής διοίκησης για την έγκριση του καταστατικού και το χρόνο σύγκλησης της πρώτης γενικής συνέλευσης, για την ανάδειξη των οργάνων διοίκησης.
 - ια) Τους ελεγκτές.
 - ιβ) Τη λύση και εκκαθάριση του Α.Σ.
2. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει και να ρυθμίζει θέματα που δε ρυθμίζονται με το νόμο αυτό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΜΕΛΗ - ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ - ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Άρθρο 5

Μέλη

1. Μέλη του αγροτικού συνεταιρισμού μπορεί να γίνουν φυσικά πρόσωπα, που έχουν πλήρη ικανότητα για την δικαιοπραξία σύμφωνα με τον Αστικό Κώδικα, ασχολούνται σε οποιονδήποτε κλάδο της αγροτικής οικονομίας που εξυπηρετείται από τις δραστηριότητες του συνεταιρισμού, πληρούν τους όρους του καταστατικού του και αποδέχονται να χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες του.
2. Εφόσον προβλέπεται στο καταστατικό, μπορεί να γίνουν μέλη του συνεταιρισμού νομικά πρόσωπα, που έχουν ως καταστατικό σκοπό τους την άσκηση αγροτικής επιχείρησης, η οποία εξυπηρετείται από τις δραστηριότητες του συνεταιρισμού. Οι ειδικότεροι όροι και οι προϋποθέσεις συμμετοχής καθώς και η εκπροσώπησή τους καθορίζονται από το καταστατικό.

Άρθρο 6

Εγγραφή - Αποχώρηση - Διαγραφή - Θάνατος μέλους

1. Το διοικητικό συμβούλιο του Αγροτικού Συνεταιρισμού αποφασίζει αιτιολογημένα, για την αποδοχή ή όχι της αίτησης εγγραφής προσώπου ως μέλους του συνεταιρισμού, εντός προθεσμίας που ορίζεται από το καταστατικό.
2. Αν η αίτηση απορριφθεί ή αν το διοικητικό συμβούλιο δεν αποφασίσει εντός της παραπάνω προθεσμίας, ο ενδιαφερόμενος μπορεί να προσφύγει εγγράφως στην πρώτη τακτική γενική συνέλευση, η οποία επι-

λαμβάνεται του αιτήματος και αποφασίζει οριστικά.

3. Το καταστατικό ορίζει τα κωλύματα για την εγγραφή μέλους καθώς και τους όρους και τις προϋποθέσεις αποχώρησης και διαγραφής του, την ελάχιστη χρονική διάρκεια της παραμονής του και τους όρους και το χρόνο απόδοσης των συνεταιριστικών μεριδίων.
4. Σε περίπτωση απώλειας της ιδιότητας μέλους του συνεταιρισμού, λόγω θανάτου του μέλους, εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 8.

Άρθρο 7

Δικαιώματα και υποχρεώσεις μελών

1. Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των μελών προς τον αγροτικό συνεταιρισμό ορίζονται από το καταστατικό, το οποίο πρέπει να περιέχει υποχρεωτικά διατάξεις που ρυθμίζουν:
 - α) Τη συμμετοχή των μελών στις γενικές συνελεύσεις του συνεταιρισμού.
 - β) Το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι.
 - γ) Τη συμμετοχή στη διανομή των πλεονασμάτων της διαχειριστικής χρήσεως, όπως ορίζει το καταστατικό.
 - δ) Τη συμμετοχή του μέλους στις δραστηριότητες και στις συναλλαγές του συνεταιρισμού.
 - ε) Τη συμμετοχή προς τις αποφάσεις των συλλογικών οργάνων του συνεταιρισμού, τους όρους του καταστατικού και του εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας του.
2. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει κυρώσεις κατά των μελών, για τη μη εκπλήρωση των υποχρεώσεων τους προς το συνεταιρισμό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕΛΩΝ - ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ

Άρθρο 8

Συνεταιρική Μερίδα

1. Η συνεταιρική μερίδα είναι το ελάχιστο χρηματικό ποσό συμμετοχής κάθε μέλους στο κεφάλαιο του

συνεταιρισμού. Κάθε μέλος συμμετέχει στο συνεταιρισμό με μία (1) υποχρεωτική μερίδα της οποίας το ύψος και οι προϋποθέσεις καταβολής ορίζονται από το καταστατικό. Η συνεταιρική μερίδα είναι αδιαίρετη και ίση για όλα τα μέλη.

Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει όρους και προϋποθέσεις για την απόκτηση από κάθε μέλος πρόσθετων υποχρεωτικών μερίδων, ανάλογα με το ύψος των συναλλαγών του με το συνεταιρισμό. Στην έννοια της συναλλαγής περιλαμβάνονται τα προϊόντα και τα εφόδια που προμηθεύονται τα μέλη από το συνεταιρισμό καθώς και τα προϊόντα που διαθέτουν σ' αυτόν ή μέσω αυτού σε τρίτους. Στην περίπτωση αυτή το καταστατικό ορίζει τις αντιστοιχούσες στις πρόσθετες μερίδες ψήφους.

Ο συνολικός αριθμός των ψήφων δεν μπορεί, σε καμιά περίπτωση, να υπερβεί τις τρεις (3).

2. Η αύξηση ή η μείωση του ύψους της μερίδας, γίνεται με απόφαση της γενικής συνέλευσης.
3. Το καταστατικό μπορεί επίσης να προβλέπει τους όρους και τις προϋποθέσεις για την απόκτηση προαιρετικών μερίδων από τα μέλη, τους εργαζόμενους στο συνεταιρισμό και τρίτους. Στην περίπτωση αυτή μπορεί να προβλέπει προνόμια των προαιρετικών μερίδων. Οι προαιρετικές μερίδες δεν διαθέτουν ψήφο.
4. Το καταστατικό μπορεί να ορίζει ότι οι υποχρεωτικές μερίδες είναι έντοκες. Το ύψος του επιτοκίου δεν μπορεί να υπερβαίνει το νόμιμο. Ο χρόνος και ο τρόπος απόδοσης των τόκων ορίζεται στο καταστατικό.
5. Εκτός αντίθετης διάταξης στο καταστατικό, η μεταβίβαση της συνεταιρικής μερίδας είναι δυνατή μόνο με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του συνεταιρισμού, σε πρόσωπο που έχει τις προϋποθέσεις του άρθρου 5 του νόμου αυτού.
6. Σε περίπτωση θανάτου μέλους του συνεταιρισμού, ο κληρονόμος, ή όταν υπάρχουν περισσότεροι κληρονόμοι, αυτός, που υποδέχθηκε με έγγραφη συμφωνία τους, εφόσον έχουν τις προϋποθέσεις του άρθρου 5 του νόμου αυτού, υπεισέρχονται σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του μέλους που πέθανε, σε διαφορετική περίπτωση η ονομαστική αξία της μερίδα, όπως τυχόν έχει προσαυξηθεί ή μειωθεί ανάλογα, όταν υπάρχει ζημία, αποδίδεται στους κληρονόμους στο τέλος της χρήσης.

Άρθρο 9

Ευθύνη και υποχρεώσεις των μελών προς τρίτους

1. Για τις υποχρεώσεις του αγροτικού συνεταιρισμού προς τρίτους, τα μέλη του ευθύνονται περιορισμένα, μέχρι του ορίου που ορίζει το καταστατικό. Η έννοια της ευθύνης συνδέεται μόνο με τις υποχρεω-

τικές και τις πρόσθετες υποχρεωτικές μερίδες.

2. Η ευθύνη των μελών έναντι των πιστωτών του συνεταιρισμού είναι επιβοηθητική και ανακύπτει μόνο εφόσον οι δανειστές δεν ικανοποιηθούν από τα περιουσιακά στοιχεία του συνεταιρισμού.
3. Το μέλος ευθύνεται με τον ίδιο τρόπο και μετά την έξοδό του από τον Συνεταιρισμό για χρέη, που δημιουργήθηκαν όταν ήταν μέλος ή για προηγούμενα χρέη, τα οποία αποδέχθηκε κατά την εγγραφή του. Η αξίωση των τρίτων κατά του μέλους παραγράφεται μετά παρέλευση πενταετίας από την έξοδό του.
4. Η ευθύνη μελών παύει οπωσδήποτε μετά την πάροδο ενός έτους από το πέρας της πτωχεύσεως ή της εκκαθάρισεως του συνεταιρισμού.
5. Δεν απαγγέλλεται προσωπική κράτηση των μελών και των οργάνων του συνεταιρισμού, για χρέη του συνεταιρισμού προς τρίτους και το Δημόσιο, καθώς και για χρέη μεταξύ των μελών και του συνεταιρισμού.
6. Οι δανειστές μέλους αγροτικού συνεταιρισμού δεν έχουν δικαίωμα επί της περιουσίας του συνεταιρισμού ή των πλεονασμάτων χρήσεων ή των συνεταιρικών μερίδων, υποχρεωτικών ή προαιρετικών, για χρέη του μέλους προς αυτούς.
7. Δεν υπόκεινται σε κατάσχεση ή στη λήψη ασφαλιστικού μέτρου, για χρέη των μελών προς τρίτους:
 - α) Το αντάλλαγμα για τη χρήση των περιουσιακών στοιχείων, που έχουν παραχωρηθεί στο Συνεταιρισμό.
 - β) Τα προϊόντα της παραγωγής των μελών, που παραδόθηκαν στο Συνεταιρισμό για πώληση ή διάθεση στην αγορά, αυτούσια ή μετά από μεταποίηση ή επεξεργασία.
 - γ) Το τίμημα των προϊόντων της περίπτωσης β'.
8. Δεν επιτρέπεται η κατάσχεση στα χέρια του συνεταιρισμού, ως τρίτου, χρημάτων τα οποία έχουν ληφθεί από πιστωτικά ιδρύματα ως δάνειο για λογαριασμό μέλους, καθώς και παροχές σε είδος του αγροτικού συνεταιρισμού προς τα μέλη του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ

Άρθρο 10

Γενική Συνέλευση - Αρμοδιότητες - Σύγκληση

1. Η γενική συνέλευση αποτελεί το ανώτατο όργανο του συνεταιρισμού και απαρτίζεται από τα μέλη που έχουν εκπληρώσει όλες τις ληξιπρόθεσμες οικονομικές τους υποχρεώσεις προς το συνεταιρισμό. Στη γενική συνέλευση κάθε μέλος έχει μία ψήφο. Το καταστατικό μπορεί να ορίζει ότι ο συνέταιρος διαθέτει περισσότερες της μίας (1) ψήφους και μέχρι τρεις (3), σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 8 του νόμου αυτού.
Τα νομικά πρόσωπα μετέχουν στη γενική συνέλευση με τον νόμιμο εκπρόσωπό τους.
Το καταστατικό ορίζει τη δυνατότητα ή μη αντιπροσώπευσης του μέλους στη Γενική Συνέλευση και της συμμετοχής του αντιπροσώπου στις ψηφοφορίες. Σε κάθε περίπτωση παριστάμενο μέλος μπορεί ν' αντιπροσωπεύει ένα μόνο απόν μέλος. Η εξουσιοδότηση για την αντιπροσώπευση παρέχεται με απλό έγγραφο.
Η γενική συνέλευση αποφασίζει για κάθε θέμα που δεν ανήκει στην αρμοδιότητα άλλου οργάνου.
2. Στην αποκλειστική αρμοδιότητα της γενικής συνέλευσης ανήκουν:
 - α) Η τροποποίηση του καταστατικού.
 - β) Η συγχώνευση, η μετατροπή, η παράταση της διάρκειας και η διάλυση του συνεταιρισμού.
 - γ) Η εκλογή και η ανάκληση των μελών του διοικητικού συμβουλίου.
 - δ) Η έγκριση του ισολογισμού και του λογαριασμού «Αποτελέσματα Χρήσης» και ο καθορισμός του τρόπου διάθεσης των πλεονασμάτων της χρήσης.
 - ε) Η επιβάρυνση των μελών από τυχόν ζημιές.
 - στ) Η μεταβολή του ύψους της συνεταιρικής μερίδας.
 - ζ) Η επιβολή εισφοράς στα μέλη.
 - η) Η έγκριση του προγράμματος επιχειρηματικής δράσης και ανάπτυξης του συνεταιρισμού και ο αντίστοιχος προϋπολογισμός.
- θ) Ο ετήσιος προϋπολογισμός δαπανών.
- ι) Η απαλλαγή από κάθε ευθύνη των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.
- ια) Η ψήφιση του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας και του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως Προσωπικού.
- ιβ) Η αγορά και πώληση ακινήτων.
- ιγ) Η απόφαση για τη συγκρότηση και λειτουργία από τα μέλη του συνεταιρισμού Κλαδικών Οργανώσεων Παραγωγής Αγροτικού Συνεταιρισμού (Κ.Ο.Π.Α.Σ.), που αντιστοιχούν στους κλάδους παραγωγής και στα βασικά προϊόντα ή δραστηριότητες του συνεταιρισμού.
- ιδ) Κάθε άλλο θέμα, που προβλέπεται στο καταστατικό.
3. Η γενική συνέλευση μπορεί, με απόφασή της, να μεταβιβάζει στο διοικητικό συμβούλιο την άσκηση ορισμένων αρμοδιοτήτων της.
4. Η γενική συνέλευση συγκαλείται από το διοικητικό συμβούλιο σε τακτική σύνοδο μία φορά το χρόνο και συνεδριάζει στην έδρα του συνεταιρισμού μέσα σε έξι (6) το πολύ μήνες από τη λήξη της χρήσεως. Το διοικητικό συμβούλιο μπορεί να συγκαλεί έκτακτη γενική συνέλευση για λόγους, που προβλέπονται από το νόμο ή το καταστατικό, ή όταν αυτό επιβάλλεται από το συμφέρον του συνεταιρισμού. Η διαδικασία σύγκλησης της γενικής συνέλευσης και της διεύθυνσης των εργασιών της, ορίζεται από το καταστατικό.
5. Το ένα πέμπτο (1/5) των μελών του συνεταιρισμού μπορεί να ζητήσει από το διοικητικό συμβούλιο τη σύγκληση έκτακτης γενικής συνέλευσης, αναφέροντας υποχρεωτικά στην αίτησή του τα προς συζήτηση θέματα.
Αν το διοικητικό συμβούλιο δεν συγκαλέσει τη γενική συνέλευση μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από την υποβολή της αίτησης, τα παραπάνω μέλη έχουν το δικαίωμα σύγκλησής της.

Άρθρο 11

Απαρτία

1. Η γενική συνέλευση συνεδριάζει έγκυρα, εφόσον στην έναρξη της συνεδρίασης είναι παρόντα ή αντιπροσωπεύονται μέλη του συνεταιρισμού, με δικαίωμα ψήφου που εκπροσωπούν πλέον του μισού (1/2) του όλου αριθμού των ψήφων.
2. Αν διαπιστωθεί έλλειψη απαρτίας κατά την έναρξη της συνεδρίασης, η γενική συνέλευση συνέρχεται, χωρίς νέα πρόσκληση, στον ίδιο τόπο, την ίδια ημέρα και ώρα της επόμενης εβδομάδας και με τα ίδια θέματα της αρχικής ημερήσιας διάταξης. Στην επαναληπτική αυτή συνεδρίαση, απαρτία υπάρχει, οποιοσδήποτε και αν είναι ο αριθμός των εκπροσωπούμενων σ' αυτή ψήφων.
3. Εξαιρετικά προκειμένου για αποφάσεις που αφορούν στην: α) μεταβολή του σκοπού του συνεταιρισμού, β) συγχώνευση με άλλο συνεταιρισμό, γ) μετατροπή του συνεταιρισμού και δ) διάλυση του συνεταιρισμού, η γενική συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα, εφόσον, στην έναρξη της συνεδρίασης, είναι παρόντα ή αντιπροσωπεύονται μέλη του συνεταιρισμού, που έχουν δικαίωμα ψήφου και εκπροσωπούν τουλάχιστον τα δύο τρίτα (2/3) του όλου αριθμού των ψήφων. Εάν δεν συντελεστεί η απαρτία αυτή, η γενική συνέλευση συνέρχεται σε επαναληπτική συνέλευση, σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στην προηγούμενη παράγραφο, οπότε βρίσκεται σε απαρτία, εφόσον στην έναρξη της συνεδρίασης είναι παρόντα ή αντιπροσωπεύονται μέλη, που έχουν δικαίωμα ψήφου και εκπροσωπούν τουλάχιστον το μισό (1/2) του όλου αριθμού των ψήφων.

Άρθρο 12

Απόφαση

1. Η γενική συνέλευση αποφασίζει στα θέματα της ημερήσιας διάταξης με απόλυτη πλειοψηφία των σ' αυτήν εκπροσωπούμενων ψήφων, αν δεν ορίζεται διαφορετικά από τον παρόντα νόμο. Οι αποφάσεις της γενικής συνέλευσης είναι υποχρεωτικές για όλα τα μέλη του συνεταιρισμού, έστω και αν διαφωνούν ή είναι απόντα.
2. Κατ' εξαίρεση, η γενική συνέλευση αποφασίζει με αυξημένη πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) των ψήφων, που εκπροσωπούνται στη συνέλευση, για τα

παρακάτω θέματα που αφορούν:

- α) μεταβολή του σκοπού του συνεταιρισμού, β) συγχώνευση με άλλο συνεταιρισμό, γ) μετατροπή του συνεταιρισμού και δ) διάλυση του συνεταιρισμού. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει και άλλα θέματα για τα οποία να απαιτείται η αυξημένη πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) των ψήφων.
3. Η γενική συνέλευση αποφασίζει με μυστική ψηφοφορία στα θέματα:
 - α) Αρχαιρεσιών.
 - β) Απαλλαγής από την ευθύνη των μελών του διοικητικού συμβουλίου.
 - γ) Έγκρισης του ισολογισμού, του απολογισμού και του πίνακα αποτελεσμάτων χρήσης.
 - δ) Επί προσωπικών θεμάτων.Σε περίπτωση μη απαλλαγής από την ευθύνη των μελών του διοικητικού συμβουλίου ή μη έγκρισης του ισολογισμού, του απολογισμού και του πίνακα αποτελεσμάτων χρήσης, η γενική συνέλευση, στην ίδια συνεδρίαση, μετά από ακρόαση της εκθέσεως των ελεγκτών, αποφασίζει για την ανάκληση ή μη των μελών του διοικητικού συμβουλίου και την εκλογή νέου διοικητικού συμβουλίου. Σε περίπτωση ανάκλησης, η γενική συνέλευση, στην ίδια συνεδρίαση, εκλέγει προσωρινό διοικητικό συμβούλιο, το οποίο υποχρεούται μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών να συγκαλέσει γενική συνέλευση των μελών του συνεταιρισμού με θέμα, την εκλογή νέου διοικητικού συμβουλίου.
 4. Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου δικαιούνται να μετάσχουν στη ψηφοφορία στα θέματα της απαλλαγής από την ευθύνη τους, μόνο με τις ψήφους που διαθέτουν τα ίδια.

Άρθρο 13

Προσβολή αποφάσεων Γενικών Συνελεύσεων

1. Απόφαση της γενικής συνέλευσης, η οποία αντιβαίνει στο νόμο ή στο καταστατικό είναι άκυρη.
2. Η ακυρότητα κηρύσσεται από το Μονομελές Πρωτοδικείο της έδρας του συνεταιρισμού, μετά από αίτηση κάθε μέλους ή τρίτου που έχει έννομο συμφέρον. Η αίτηση ακυρώσεως πρέπει να ασκηθεί μέσα σε προθεσμία ενός (1) μηνός από τη λήψη της απόφασης.
3. Η απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου υπόκει-

ται σε έφεση κατά τις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

Η έφεση ασκείται εντός προθεσμίας δέκα πέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου.

Άρθρο 14

Διοικητικό Συμβούλιο

1. Ο αριθμός των μελών του διοικητικού συμβουλίου ορίζεται από το καταστατικό. Είναι πάντοτε περιττός και όχι μικρότερος από τρία μέλη. Το διοικητικό συμβούλιο εκλέγεται από τη γενική συνέλευση των μελών του συνεταιρισμού.
Η διάρκεια της θητείας των μελών του διοικητικού συμβουλίου ορίζεται από το καταστατικό και δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη των τεσσάρων (4) ούτε μικρότερη των δύο (2) ετών. Οι σύμβουλοι είναι επανεκλέξιμοι και μπορεί ν' ανακληθούν ελεύθερα από τη γενική συνέλευση.
Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει τη συμμετοχή στο διοικητικό συμβούλιο, ενός επιπλέον μέλους, εκπροσώπου του προσωπικού του συνεταιρισμού και να καθορίζει συγχρόνως τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του, ως μέλους του διοικητικού συμβουλίου.
2. Το διοικητικό συμβούλιο εκπροσωπεί το συνεταιρισμό δικαστικά και εξώδικα. Την εκπροσώπησή του αυτή μπορεί να την αναθέτει στον Πρόεδρο ή σε άλλο μέλος του ή στον κατά την παράγραφο 9 του άρθρου αυτού Γενικό Διευθυντή (Μάνατζερ). Το διοικητικό συμβούλιο μπορεί επίσης να αναθέτει την άσκηση αρμοδιοτήτων του σε μέλος αυτού ή σε άλλο στέλεχος ή υπάλληλο του συνεταιρισμού.
3. Το διοικητικό συμβούλιο βρίσκεται σε απαρτία, όταν τα παρόντα ή αντιπροσωπευόμενα μέλη του είναι περισσότερα από τα απόντα, σε καμιά όμως περίπτωση ο αριθμός των παρόντων συμβούλων δεν μπορεί να είναι μικρότερος από τρεις (3). Το διοικητικό συμβούλιο, αποφασίζει με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων και αντιπροσωπευόμενων μελών. Κάθε σύμβουλος μπορεί ν' αντιπροσωπεύει έγκυρα μόνο ένα απόντα σύμβουλο. Η αντιπροσώπευση στο διοικητικό συμβούλιο, παρέχεται με απλό έγγραφο και δεν μπορεί ν' ανατεθεί σε μη μέλος του.
4. Το διοικητικό συμβούλιο είναι αρμόδιο να αποφασίζει γενικά για κάθε θέμα, που αφορά στη διοίκηση

του συνεταιρισμού, στη διαχείριση της περιουσίας και των υποθέσεών του και στην επιδίωξη του σκοπού του, με εξαίρεση τα θέματα για τα οποία απαιτείται απόφαση της γενικής συνέλευσης. Οι αρμοδιότητες του διοικητικού συμβουλίου καθορίζονται στο καταστατικό.

5. Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου ευθύνονται σύμμετρα για κάθε ζημία, που προκάλεσαν, με υπαιτιότητά τους, στο συνεταιρισμό κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Οι σχετικές αξιώσεις παραγράφονται μετά από τρία (3) έτη από την τέλεση της πράξης, εκτός αν πρόκειται για ζημία από δόλο, οπότε παραγράφονται μετά από δέκα (10) έτη.
6. Μέλος του διοικητικού συμβουλίου δεν μπορεί να μετέχει στις συνεδριάσεις του, όταν συζητούνται θέματα, που αφορούν στον ίδιο, στη σύζυγο ή σε συγγενείς του εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι και του δευτέρου βαθμού.
7. Το καταστατικό του συνεταιρισμού μπορεί να προβλέπει την παροχή:
 - α) Αποζημιώσεως σε μέλη του διοικητικού συμβουλίου, για την απασχόλησή τους με υποθέσεις του συνεταιρισμού, οι οποίες τους ανατίθενται με ειδική απόφαση του διοικητικού συμβουλίου.
 - β) Εξόδων κίνησης και παράστασης στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις του, το ύψος των οποίων καθορίζεται με απόφαση της γενικής συνέλευσης.
8. Αν ο πρόεδρος ή μέλος του διοικητικού συμβουλίου είναι αντίδικοι του συνεταιρισμού, το συνεταιρισμό εκπροσωπεί το, ειδικά από αυτό, εξουσιοδοτημένο μέλος του, εκτός αν η γενική συνέλευση διορίσει ειδικούς εκπροσώπους.
9. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει τη δυνατότητα ορισμού από το διοικητικό συμβούλιο Γενικού Διευθυντή (Μάνατζερ), στον οποίο να αναθέτει με σύμβαση, τη μερική ή ολική άσκηση των εξουσιών και αρμοδιοτήτων του διοικητικού συμβουλίου, πλην εκείνων που, κατά το νόμο ή το καταστατικό, απαιτούν συλλογική ενέργεια καθώς και τη γενική διεύθυνση και διαχείριση των υποθέσεων του συνεταιρισμού. Με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου καθορίζονται τα δικαιώματα, οι υποχρεώσεις και οι αρμοδιότητες του Γενικού Διευθυντή. Η σύμβαση και η αμοιβή του Γενικού Διευθυντή πρέπει απαραίτητα να λάβουν την προηγούμενη ειδική έγκριση της γενικής συνέλευσης.

10. Ο Γενικός Διευθυντής προσλαμβάνεται μετά από προκήρυξη που πρέπει να δημοσιευτεί στον τύπο. Τα ελάχιστα απαιτούμενα προσόντα για την κατάληψη της θέσης του γενικού διευθυντή είναι:
- α) Κατοχή πτυχίου Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή ισότιμου πτυχίου της αλλοδαπής.
 - β) Τριετής τουλάχιστον εμπειρία, αποδεικνυόμενη με επιτυχή προϋπηρεσία σε θέση ευθύνης στο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα.
 - γ) Μη ύπαρξη καταδίκης για αδικήματα που τελέσθηκαν με δόλο.
 - δ) Καλή γνώση, εκτός της ελληνικής και μιας ακόμα γλώσσας που πρέπει να προσδιορίζεται στην προκήρυξη της θέσης.
11. Η προκήρυξη της θέσης του γενικού διευθυντή γίνεται με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου, η οποία πρέπει να καθορίζει τη διαδικασία της επιλογής και τα τυχόν επιπλέον, των αναφερόμενων στην προηγούμενη παράγραφο ως ελάχιστων, απαιτούμενα προσόντα. Η ιδιότητα του γενικού διευθυντή δεν είναι ασυμβίβαστη με την ιδιότητα του μέλους του διοικητικού συμβουλίου.
12. Μεταξύ του διοικητικού συμβουλίου και του γενικού διευθυντή συνάπτεται σύμβαση έργου. Η διάρκεια της σύμβασης αυτής δεν μπορεί να ορίζεται μικρότερη της 3ετίας ούτε μεγαλύτερη της 5ετίας. Η σύμβαση μπορεί να προβλέπει δοκιμαστική περίοδο μέχρι 1 έτος. Στη σύμβαση αυτή πρέπει να καθορίζονται κατ' ελάχιστο:
- α) Οι στόχοι - έργα που αναλαμβάνει να εκπληρώσει ο γενικός διευθυντής κατά τη διάρκεια της θητείας του και το χρονοδιάγραμμα επίτευξής τους.
 - β) Η διαδικασία ετήσιων, τουλάχιστον, ελέγχων για τη διαπίστωση ή μη της επίτευξης των στόχων - έργων.
 - γ) Οι λόγοι καταγγελίας της σύμβασης από την πλευρά του συνεταιρισμού.
 - δ) Οι όροι και οι προϋποθέσεις αναθεώρησης της σύμβασης.
 - ε) Οι όροι και οι προϋποθέσεις ηθικής ή/και υλικής επιβράβευσης του γενικού διευθυντή, ιδία στις περιπτώσεις σημαντικής υπερκάλυψης των στόχων, οφειλόμενης στις ικανότητες, την πρωτοβουλία και την αποτελεσματικότητά του. Κατά τα λοιπά η σύμβαση διέπεται από τις συμφωνίες των συμβαλλόμενων και τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα.
13. Το διοικητικό συμβούλιο πρέπει να ενημερώνει εγγράφως την τακτική γενική συνέλευση, σε ιδιαίτερο κεφάλαιο της έκθεσης πεπραγμένων που υποβάλλει σ' αυτή, για την πορεία της σύμβασης του γενικού διευθυντή και για το βαθμό εκπλήρωσης των στόχων - έργων εκ μέρους του.

Άρθρο 15

Αρχαιρείες

1. Η εκλογή των μελών του διοικητικού συμβουλίου διενεργείται από εφορευτική επιτροπή. Το καταστατικό μπορεί να ορίζει τη συμμετοχή δικαστικού λειτουργού ως προέδρου της εφορευτικής επιτροπής. Η εκλογή των αντιπροσώπων και των αναπληρωτών τους σε ανωτέρου βαθμού συνεταιριστικές, οργανώσεις, συνεταιριστικές εταιρείες ή σε νομικά πρόσωπα στα οποία συμμετέχει ο συνεταιρισμός, καθορίζεται από το καταστατικό.
2. Η εκλογή διενεργείται με μυστική ψηφοφορία και με ενιαίο ψηφοδέλτιο. Στο ψηφοδέλτιο αναγράφονται με αλφαβητική σειρά τα ονοματεπώνυμα των υποψηφίων.
3. Ο αριθμός των σταυρών προτίμησης καθορίζεται υποχρεωτικά από το καταστατικό και δεν μπορεί να είναι μικρότερος του μισού (1/2) του αριθμού των μελών του εκλεγόμενου οργάνου. Στην περίπτωση που προκύπτει κλάσμα ισχύει ο αμέσως επόμενος ακέραιος αριθμός.
4. Εκλεγέντες θεωρούνται αυτοί που συγκέντρωσαν τις περισσότερες ψήφους. Σε περίπτωση ισοψηφίας γίνεται κλήρωση. Όσοι δεν εξελέγησαν θεωρούνται αναπληρωματικοί κατά τη σειρά του αριθμού των ψήφων που έλαβαν.
5. Τα αναπληρωματικά μέλη καταλαμβάνουν κενούμενες θέσεις τακτικών μελών μέχρι τη λήξη της θητείας τους.
6. Οι διαδικασίες διεξαγωγής των αρχαιρεσιών, της εκλογής της εφορευτικής επιτροπής καθώς και κάθε άλλο συναφές θέμα, ορίζονται από το καταστατικό.
7. Το διοικητικό συμβούλιο στην πρώτη, μετά την εκλογή του, συνεδρίαση συγκροτείται σε σώμα, αφού εκλέξει, μεταξύ των μελών του, τον πρόεδρο και τα λοιπά μέλη που το καταστατικό ορίζει ότι αναλαμβάνουν αξιώματα στο διοικητικό συμβούλιο. Η ανακατανομή των αξιωμάτων στο διοικητικό συμβούλιο μπορεί να γίνει, εφόσον αποφασισθεί από την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του.

8. Σε περίπτωση που κενωθεί η θέση μέλους του διοικητικού συμβουλίου, εφόσον δεν υπάρχουν αναπληρωματικά μέλη, το διοικητικό συμβούλιο συμπληρώνει την κενή θέση με απόφαση των λοιπών μελών του.
Τα ως άνω οριζόμενα μέλη, διατηρούν την ιδιότητά τους αυτή, μέχρι τη σύγκληση της πρώτης τακτικής ή έκτακτης γενικής συνέλευσης, η οποία επικυρώνει την εκλογή τους ή, σε αντίθετη περίπτωση, εκλέγει νέα μέλη.
9. Δεν μπορεί να εκλεγεί μέλος στα όργανα διοίκησης της συνεταιριστικής οργάνωσης όποιος καταδικά-

σθηκε με τελεσίδικη απόφαση σε οποιαδήποτε ποινή για: κλοπή, απάτη, υπεξαίρεση (κοινή ή στην υπηρεσία), εκβίαση, πλαστογραφία, ψευδορκία, απιστία, δωροδοκία, παράβαση καθήκοντος, υπαγωγή ψευδούς βεβαίωσης, υπεξαγωγή εγγράφου, λαθρεμπορία και εμπορία ναρκωτικών.

Αν διαπιστωθεί η ύπαρξη κωλύματος σε μέλος, που έχει ήδη εκλεγεί σε όργανο του συνεταιρισμού, αυτό εκπίπτει αυτοδικαίως από μέλος του οργάνου, οπότε εφαρμόζεται η διάταξη της προηγούμενης παραγράφου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄ ΕΠΟΠΤΕΙΑ - ΕΛΕΓΧΟΣ

Άρθρο 16 *Κρατική Εποπτεία*

1. Η εποπτεία επί των Α.Σ.Ο. της παραγράφου 2 του άρθρου 1 και επί κοινοπραξιών (Κ.Α.Σ.Ο.) και συνεταιριστικών εταιριών (Σ.Ε.) του άρθρου 32 του νόμου αυτού ανήκει στο Υπουργείο Γεωργίας.
2. Η εποπτεία αφορά στη σύννομη λειτουργία και στην υποβοήθηση του έργου τους και περιλαμβάνει ενδεικτικά την εξακρίβωση της καταβολής της αξίας των συνεταιρικών μερίδων ή των άλλων ληξιπρόθεσμων οικονομικών υποχρεώσεων των μελών τους και της τήρησης των διατάξεων των νόμων, του καταστατικού και των αποφάσεων των γενικών συνελεύσεων καθώς και την εξακρίβωση της αληθείας του ισολογισμού, των λοιπών ετήσιων οικονομικών καταστάσεων και γενικά των τηρούμενων βιβλίων και στοιχείων από όλα τα νομικά πρόσωπα της προηγούμενης παραγράφου.
3. Η εποπτεία ασκείται από τον Υπουργό Γεωργίας. Με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, η εποπτεία μπορεί ν' ανατίθεται σε υπαλλήλους του Υπουργείου Γεωργίας, σε ορκωτούς ελεγκτές ή σε ελεγκτές πτυχιούχους ανωτάτων σχολών, που έχουν άδεια άσκησης οικονομολογικού επαγγέλματος από το Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδος, σύμφωνα με το π.δ. 475/1991 (ΦΕΚ 176 Α') καθώς και σε άλλους επιστήμονες ή εμπειρογνώμονες.
4. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Γεωργίας εντός ενός (1) έτους από

τη δημοσίευση του νόμου αυτού καθορίζονται το εύρος, το περιεχόμενο και ο τρόπος άσκησης της εποπτείας, τα καθήκοντα των οργάνων άσκησης αυτής, οι υποχρεώσεις των εποπτευόμενων προς την εποπτεύουσα αρχή, ιδίως για την παροχή εγγράφων ή άλλων αναγκαίων για την άσκηση της εποπτείας στοιχείων και πληροφοριών, καθώς και οι επιβαλλόμενες διοικητικές κυρώσεις, από την εποπτεύουσα αρχή, στην περίπτωση μη σύννομης λειτουργίας των συνεταιριστικών οργάνωσεων της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού.

5. Με αποφάσεις του Υπουργού Γεωργίας που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ρυθμίζεται κάθε άλλο συναφές θέμα ή αναγκαία λεπτομέρεια για την αποτελεσματική λειτουργία της κρατικής εποπτείας.

Άρθρο 17 *Έλεγχος*

1. Ο διαχειριστικός λογιστικός και οικονομικός έλεγχος των Α.Σ.Ο. κάθε βαθμίδας και των Κ.Α.Σ.Ο., ασκείται ως ακολούθως:
 - α) Για τις Α.Σ.Ο. και Κ.Α.Σ.Ο., για τις οποίες συντρέχουν οι προϋποθέσεις ελέγχου, με βάση τα προς εκτέλεση του κ.ν. 2190/1920 εκδοθέντα ή εκδοθησόμενα προεδρικά διατάγματα ή υπουργικές αποφάσεις, από μέλη των ορκωτών ελεγκτών, σύμφωνα με τις διατάξεις του ίδιου νόμου, όπως κάθε φορά ισχύει.
 - β) Για τις λοιπές Α.Σ.Ο. και Κ.Α.Σ.Ο., από ορκωτούς ε-

λεγκτές ή από ελεγκτές πτυχιούχους Ανωτάτων Σχολών, που έχουν άδεια άσκησης οικονομολογικού επαγγέλματος από το Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδος, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 του π.δ. 475/1991.

2. Δεν μπορούν να ορισθούν ελεγκτές μέλη και υπάλληλοι της ελεγχόμενης ή υπερκείμενης αυτής οργάνωσης.
3. Οι ελεγκτές και ισάριθμοι αναπληρωτές τους ορίζονται από την προηγούμενη τακτική γενική συνέλευση των Α.Σ.Ο. και Κ.Α.Σ.Ο., πλην των ελεγκτών της πρώτης εταιρικής χρήσεως, οι οποίοι ορίζονται από το καταστατικό. Η αμοιβή των ελεγκτών ορίζεται με την απόφαση ορισμού τους ή από το καταστατικό. Οι ελεγκτές μπορούν να επαναδιορίζονται, όχι όμως για περισσότερες από πέντε (5) συνεχείς χρήσεις και υποχρεούνται να υποβάλλουν το πόρισμα του ελέγχου στο διοικητικό συμβούλιο της ελεγχόμενης οργάνωσης και στην εποπτεύουσα αρχή, το αργότερο είκοσι (20) ημέρες πριν από τη γενική συνέλευση.
4. Οι ελεγκτές υποβάλουν το πόρισμα του ελέγχου στο διοικητικό συμβούλιο της Α.Σ.Ο. ή Κ.Α.Σ.Ο. το οποίο υποχρεούται να το ανακοινώσει στην πρώτη μετά τον έλεγχο, γενική συνέλευση των μελών της. Το διοικητικό συμβούλιο υποχρεούται να καλεί εγγράφως τον ελεγκτή πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη συνεδρίαση της γενικής συνέλευσης, για να παρίσταται σ' αυτήν. Ο ελεγκτής υποχρεούται να παρίσταται στη γενική συνέλευση και να παρέχει οποιαδήποτε πληροφορία ή διευκρίνιση του ζητηθεί.

Αν από το πόρισμα του ελέγχου προκύπτει ότι έχουν τελεστεί πράξεις, που τιμωρούνται από τις διατάξεις του Ποινικού Κώδικα ή των άλλων ειδικών ποινικών νόμων, το ελεγκτικό όργανο υποχρεούται εντός δέκα (10) ημερών να υποβάλλει το πόρισμά του ή τη σχετική έκθεσή του στην αρμόδια Εισαγγελική Αρχή.

Οι ελεγχόμενοι έχουν υποχρέωση να θέτουν στη διάθεση των ελεγκτών κατάλληλο χώρο, όλα τα βιβλία και τα στοιχεία και να παρέχουν κάθε πληροφορία που χρειάζεται ο ελεγκτής για την εκτέλεση του έργου του.

Οι ελεγκτές δικαιούνται κατά την άσκηση των καθηκόντων τους να ελέγχουν τα βιβλία, τους λογαρια-

σμούς και κάθε άλλο στοιχείο της συνεταιριστικής οργάνωσης, που κρίνεται χρήσιμο για την πλήρη και επιτυχή εκτέλεση του έργου τους.

Οι ελεγκτές ειδικότερα πρέπει να ελέγχουν:

- a) Τη νομιμότητα των αποφάσεων και των πράξεων των θεσμοθετημένων οργάνων των Α.Σ.Ο. και Κ.Α.Σ.Ο. και ιδία αν οι αποφάσεις λήφθηκαν στα πλαίσια των διατάξεων του νόμου και του καταστατικού και αν οι πράξεις των αρμόδιων εκτελεστικών οργάνων εναρμονίζονται με αυτές.
 - β) Τη λογιστική τάξη και ιδία αν τηρήθηκαν οι αρχές και κανόνες της λογιστικής επιστήμης και των σχετικών θεσμικών πλαισίων που αφορούν τις Α.Σ.Ο. και Κ.Α.Σ.Ο.
 - γ) Την οικονομική κατάσταση των Α.Σ.Ο. και Κ.Α.Σ.Ο., που προκύπτει από τον έλεγχο των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων, τα στοιχεία του ισολογισμού, του λογαριασμού «Αποτελέσματα χρήσης» και των προσαρτημάτων. Στο πόρισμα πρέπει να προσδιορίζεται η πορεία της οικονομικής κατάστασης των Α.Σ.Ο. και Κ.Α.Σ.Ο. στα πλαίσια των καταστατικών τους σκοπών και των ετήσιων προγραμμάτων δράσης τους.
 - δ) Τη διαχειριστική τάξη, όσον αφορά τη νομιμότητα, μόνο, της πραγματοποίησης των δαπανών και αποσκοπεί κυρίως στη διαπίστωση τυχόν διαπραχθεισών ατασθαλιών, καταχρήσεων κ.λπ. και τον εντοπισμό των υπευθύνων.
5. a) Ο Υπουργός Γεωργίας μπορεί να ζητήσει από τους ελεγκτές έκτακτο έλεγχο των Α.Σ.Ο. κάθε βαθμίδας και των Κ.Α.Σ.Ο.
 - β) Οι ελεγκτές, με αίτησή τους προς το διοικητικό συμβούλιο, μπορεί να ζητήσουν, τη σύγκληση έκτακτης γενικής συνέλευσης, αναφέροντας σ' αυτή τα προς συζήτηση θέματα. Το διοικητικό συμβούλιο συγκαλεί υποχρεωτικά τη γενική συνέλευση μέσα σ' ένα (1) μήνα, από την υποβολή της αίτησης, με θέματα τα αναφερόμενα στην αίτηση.
6. Με αποφάσεις του Υπουργού Γεωργίας που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ρυθμίζεται κάθε άλλο συναφές θέμα ή αναγκαία λεπτομέρεια για την αποτελεσματική λειτουργία του ελέγχου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Άρθρο 18

Διαχειριστική χρήση

1. Η διαχειριστική χρήση δεν μπορεί να περιλαμβάνει περισσότερους από δώδεκα (12) μήνες. Εξαιρετικά η πρώτη διαχειριστική χρήση μπορεί να οριστεί για χρονικό διάστημα μέχρι είκοσι τέσσερις (24) μήνες.
2. Κατά τη λήξη της χρήσης κλείνονται και ισολογίζονται τα βιβλία της συνεταιριστικής οργάνωσης, ενεργείται η απογραφή της περιουσίας της και καταρτίζονται ο Ισολογισμός και ο Λογαριασμός «Αποτελέσματα Χρήσης», που υποβάλλονται από το διοικητικό συμβούλιο στη τακτική γενική συνέλευση μαζί με τις αναγκαίες επεξηγηματικές εκθέσεις και τις εκθέσεις λογοδοσίας για τα πεπραγμένα του έτους που έληξε.
3. Το διοικητικό συμβούλιο συντάσσει πρόγραμμα δράσης και ανάπτυξης της Α.Σ.Ο. για την επόμενη χρήση, το οποίο συνοδεύεται από προϋπολογισμό δαπανών και το υποβάλλει για έγκριση στη γενική συνέλευση.

Άρθρο 19

Διαχειριστικό υπόλοιπο - Πλεονάσματα - Κέρδη

1. Αν από τα ακαθάριστα έσοδα της Α.Σ.Ο. αφαιρεθούν οι παντός είδους δαπάνες, οι ζημιές, οι αποσβέσεις και οι τόκοι των υποχρεωτικών και των προαιρετικών μερίδων, το υπόλοιπο που απομένει αποτελεί το διαχειριστικό υπόλοιπο της χρήσης. Το διαχειριστικό υπόλοιπο περιλαμβάνει πλεονάσματα και κέρδη. Τα πλεονάσματα προέρχονται από τις, κατά το άρθρο 8, συναλλαγές της συνεταιριστικής οργάνωσης με τα μέλη της. Το υπόλοιπο λογίζεται ότι προέρχεται από τις συναλλαγές με τρίτους και συνιστά κέρδη.
2. Εάν το καταστατικό προβλέπει συμμετοχή των προαιρετικών μερίδων στα πλεονάσματα ή στα κέρδη ή και στα δύο, τα ποσά που αναλογούν αφαιρούνται πριν από οποιαδήποτε άλλη χρησιμοποίηση των πλεονασμάτων και των κερδών.
3. Από τα πλεονάσματα, κρατείται ποσοστό δέκα τοις

εκατό (10%) για το σχηματισμό τακτικού αποθεματικού. Η κράτηση αυτή παύει να είναι υποχρεωτική όταν το τακτικό αποθεματικό φθάσει στο ύψος του συνολικού ποσού των μερίδων των μελών του συνεταιρισμού και επαναφέρεται εάν το τακτικό αποθεματικό υστερήσει έναντι του συνολικού ποσού των μερίδων των μελών.

Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει μεγαλύτερο ποσοστό κράτησης.

Το μέρος των πλεονασμάτων που μεταφέρεται στο τακτικό αποθεματικό λογίζεται ως ισόποση εισφορά των μελών.

4. Το υπόλοιπο των πλεονασμάτων, που απομένει μετά την κράτηση της προηγούμενης παραγράφου, διατίθεται όπως ορίζει το καταστατικό, για την:
 - (α) Ανάπτυξη του συνεταιρισμού.
 - (β) Απόδοση στα μέλη ανάλογα με τις συναλλαγές τους με το συνεταιρισμό.
 - (γ) Υποστήριξη άλλων δραστηριοτήτων που εγκρίνονται από τα μέλη.
5. Τα ποσά της περίπτωσης (β) της προηγούμενης παραγράφου μπορεί, με απόφαση της γενικής συνέλευσης, να παραμείνουν στο συνεταιρισμό ως εξατομικευμένες έντοκες καταθέσεις προθεσμίας των μελών. Το επιτόκιο που καταβάλλεται στην περίπτωση αυτή καθορίζεται με απόφαση της γενικής συνέλευσης και δεν μπορεί να υπερβαίνει το επιτόκιο δανεισμού του συνεταιρισμού από τις τράπεζες.
6. Στο τακτικό αποθεματικό περιέρχονται:
 - α) Τα κέρδη, όπως ορίζονται στην παράγραφο 1 μετά τη φορολόγησή τους.
 - β) Η κράτηση της παραγράφου 3.
 - γ) Τα έσοδα που περιέρχονται στο συνεταιρισμό από χαριστική αιτία ή από επιχορηγήσεις αναπτυξιακών νόμων, εκτός αν υπάρχει ειδικός όρος.
 - δ) Κάθε άλλο έσοδο, για το οποίο δεν ορίζεται διαφορετικά από το καταστατικό.

Άρθρο 20

Τηρούμενα βιβλία

Οι Α.Σ.Ο. τηρούν τα βιβλία που προβλέπονται από τον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, καθώς και τα πα-

- ρακάτω, θεωρημένα από την αρμόδια Δ.Ο.Υ., βιβλία:
- α) Βιβλίο μητρώου μελών.
 - β) Βιβλίο πρακτικών των γενικών συνελεύσεων και του διοικητικού συμβουλίου.
 - γ) Βιβλίο απογραφής και ισολογισμού.
 - δ) Κάθε άλλο βιβλίο, που προβλέπεται από το καταστατικό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄

ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ-ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ-ΠΤΩΧΕΥΣΗ- ΔΙΑΛΥΣΗ-ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ

Άρθρο 21 *Συγχώνευση - Διαδικασία -* *Μετατροπή*

1. Δύο ή περισσότερες αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις μπορεί να συγχωνευθούν είτε με τη σύσταση νέας συνεταιριστικής οργάνωσης, στην οποία ενσωματώνονται οι συγχωνευόμενες, είτε με την απορρόφηση μίας ή περισσότερων υφιστάμενων συνεταιριστικών οργάνωσεων από άλλη, η οποία ήδη λειτουργεί.
2. Για τη συγχώνευση απαιτείται απόφαση των γενικών συνελεύσεων των υπό συγχώνευση συνεταιριστικών οργάνωσεων, που λαμβάνεται με την εξαιρετική απαρτία και πλειοψηφία, που ορίζεται στις παραγράφους 3 και 2 των άρθρων 11 και 12, αντίστοιχα, του νόμου αυτού.
Οι αποφάσεις του προηγούμενου εδαφίου δημοσιεύονται περιληπτικά σε μία εφημερίδα του νομού της έδρας των υπό συγχώνευση συνεταιριστικών οργάνωσεων. Ακολουθεί απογραφή και αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων των υπό συγχώνευση οργάνωσεων.
Η απογραφή και η αποτίμηση γίνεται στην τρέχουσα αξία των εκτιμώμενων στοιχείων από τριμελή Επιτροπή Εμπειρογνομόνων, που αποτελείται από έναν ή δύο Ελεγκτές και το Σώμα Ορκωτών Ελεγκτών και έναν ή δύο έμπειρους πτυχιούχους ανώτατης σχολής, με συναφές, προς το έργο αυτό, επιστημονικό αντικείμενο.
Τα μέλη της Επιτροπής ορίζονται με κοινή απόφαση των διοικητικών συμβουλίων των συγχωνευόμενων συνεταιριστικών οργάνωσεων και δεν πρέπει να έχουν οποιαδήποτε εξάρτηση από τις προς συγχώνευση συνεταιριστικές οργανώσεις.

Η επιτροπή υποβάλλει έκθεση στην οποία αναφέρει τις χρησιμοποιηθείσες μεθόδους και τους λόγους επιλογής τους, για τον προσδιορισμό των αξιών καθώς και τις δυσκολίες που ανέκυψαν κατά την εκτίμηση.

Μέλη, που δεν επιθυμούν τη συγχώνευση, μπορεί να αποχωρήσουν σύμφωνα με τους όρους του καταστατικού. Η τυχόν υπεραξία, που προκύπτει από την αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων, απαλλάσσεται από κάθε φόρο και τέλος και εγγράφεται σε λογαριασμό του τακτικού αποθεματικού της νέας οργάνωσης.

3. Τα διοικητικά συμβούλια των υπό συγχώνευση συνεταιριστικών οργάνωσεων συγκαλούν με πρόσκλησή τους, σε κοινή γενική συνέλευση τα μέλη τους. Η συνέλευση αυτή εκλέγει το προσωρινό διοικητικό συμβούλιο της νέας οργάνωσης, που προκύπτει από τη συγχώνευση.
4. Το νέο καταστατικό εγκρίνεται κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 3 του νόμου αυτού. Η συγχώνευση συντελείται από την καταχώρηση στο βιβλίο μητρώου Αγροτικών Συνεταιρισμών του εγκεκριμένου καταστατικού με μνεία του αριθμού της εγκριτικής απόφασης του δικαστηρίου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 3 και από την ημερομηνία αυτή όλα τα περιουσιακά στοιχεία αποτελούν περιουσία της νέας συνεταιριστικής οργάνωσης.
5. Μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών, από την καταχώρηση της εγκριτικής απόφασης στο βιβλίο μητρώου, το προσωρινό διοικητικό συμβούλιο συγκαλεί, εντός μηνός, τα μέλη της νέας συνεταιριστικής οργάνωσης, σε γενική συνέλευση, για την εκλογή του διοικητικού συμβουλίου της συνεταιριστικής οργάνωσης.

6. Η συγχώνευση συνεπάγεται, από την ημέρα που συντελείται, την καθολική διαδοχή της νέας συνεταιριστικής οργάνωσης σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των οργάνωσεων που συγχωνεύθηκαν.
7. Τα μέλη των οργάνωσεων που συγχωνεύθηκαν θεωρούνται υποχρεωτικά μέλη της νέας οργάνωσης με όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις, που ορίζει το νέο καταστατικό.
8. Οι συνεταιρικές μερίδες των οργάνωσεων που συγχωνεύθηκαν, αποτελούν κεφάλαιο της νέας οργάνωσης. Αν οι συνεταιρικές αυτές μερίδες είναι άνισες, η κοινή γενική συνέλευση της παραγράφου 3 του άρθρου αυτού, με απόφασή της, ορίζει τον τρόπο προσαρμογής των μερίδων που υπολείπονται του ύψους της συνεταιρικής μερίδας της νέας ή της απορροφούσας οργάνωσης.
9. Η συγχώνευση των οργάνωσεων δεν επιφέρει διακοπή των δικών, στις οποίες είναι διάδικοι. Εκκρεμείς δίκες, των οργάνωσεων που συγχωνεύθηκαν, συνεχίζονται από τη νέα οργάνωση.
10. Οι αγροτικές συνεταιριστικές οργάνώσεις, που συγχωνεύονται, απαλλάσσονται της υποχρέωσης καταβολής κάθε φόρου, τέλους χαρτοσήμου και φόρου υπέρ τρίτων, που έχει σχέση με τη συγχώνευση.
11. Οι κάθε είδους φορολογικές απαλλαγές και κίνητρα για την ενίσχυση των συγχωνεύσεων των Α.Σ.Ο., που θεσπίστηκαν και περιλαμβάνονται στις διατάξεις του άρθρου 33 του Ν.2169/1993 (ΦΕΚ 149 Α'), όπως αυτός ισχύει, εξακολουθούν να ισχύουν.
12. Δευτεροβάθμια ή τριτοβάθμια Α.Σ.Ο. ή Κ.Α.Σ.Ο. μπορεί να μετατραπεί σε Ανώνυμη Εταιρεία (Α.Ε.) ή Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.). Η μετατροπή γίνεται με απόφαση της γενικής συνέλευσης, που λαμβάνεται με εξαιρετική απαρτία και πλειοψηφία που ορίζεται στις παραγράφους 3 και 2 των άρθρων 11 και 12 αντίστοιχα, του νόμου αυτού. Κατά τα λοιπά για τη μετατροπή εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις των κ.ν. 2190/1920 και 3190/1955. Στις προερχόμενες από τη μετατροπή Α.Ε. ή Ε.Π.Ε. μπορεί να εισέλθουν και νέοι μέτοχοι ή εταίροι, αντίστοιχα.
2. Η πτώχευση κηρύσσεται από το Πολυμελές Πρωτοδικείο της έδρας της συνεταιριστικής οργάνωσης μετά από αίτηση:
 - α) Οποιοδήποτε πιστωτή, που έχει έννομο συμφέρον.
 - β) Του διοικητικού συμβουλίου της Οργάνωσης.
 - γ) Των εκκαθαριστών.
3. Η υπό εκκαθάριση συνεταιριστική οργάνωση κηρύσσεται σε πτώχευση μόνον αν δεν έχει συντελεστεί η διανομή.
4. Αν υποβληθεί δήλωση - αίτηση πτώχευσης της συνεταιριστικής οργάνωσης από το διοικητικό συμβούλιο ή αν έχει κατατεθεί αίτηση για την κήρυξη της σε πτώχευση από οποιονδήποτε τρίτο, το διοικητικό συμβούλιο ή οι εκκαθαριστές συγκαλούν εντός δέκα (10) ημερών τη γενική συνέλευση με θέμα την επιβολή έκτακτης εισφοράς για την πρόληψη της πτώχευσης. Στη γενική συνέλευση υποβάλλεται Ισολογισμός και Έκθεση του διοικητικού συμβουλίου για την οικονομική κατάσταση της συνεταιριστικής οργάνωσης και την προτεινόμενη έκτακτη εισφορά. Η γενική συνέλευση με απόφασή της που λαμβάνεται με τη συνήθη απαρτία και πλειοψηφία, επιβάλλει στα μέλη έκτακτη εισφορά, ανάλογα με τον αριθμό των υποχρεωτικών μερίδων τους και μέσα στα όριά της από το καταστατικό προβλεπόμενης ευθύνης. Η εισφορά αυτή βαρύνει και τα μέλη που αποχώρησαν για οποιονδήποτε λόγο μέσα στο τελευταίο, πριν από την υποβολή της αίτησης, για την κήρυξη της πτώχευσης έτος. Η εισφορά καταβάλλεται μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από τη λήψη της απόφασης στη γενική συνέλευση. Στην περίπτωση, που η προθεσμία αυτή παρέλθει άπρακτη, το διοικητικό συμβούλιο ή οι εκκαθαριστές, υποχρεούνται να υποβάλλουν στο Ειρηνοδικείο, πίνακα για την έκτακτη εισφορά. Ο πίνακας κηρύσσεται εκτελεστός από το Ειρηνοδικείο.
5. Μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από την κατάθεση της δήλωσης της προηγούμενης παραγράφου ή από την κοινοποίηση στη συνεταιριστική οργάνωση της αίτησης για την κήρυξη της σε πτώχευση, το διοικητικό συμβούλιο υποχρεούται να δηλώσει στο Πολυμελές Πρωτοδικείο αν συνεχίζει ή όχι τις πληρωμές.
6. Το Πολυμελές Πρωτοδικείο, εφόσον μετά την πάροδο της, κατά την προηγούμενη παράγραφο, προθεσμίας διαγνώσει ότι εξακολουθεί η κατάσταση παύ-

Άρθρο 22

Πτώχευση - Διαδικασία

1. Η αγροτική συνεταιριστική οργάνωση κηρύσσεται σε κατάσταση πτώχευσης αν παύσει τις πληρωμές των χρεών της.
6. Το Πολυμελές Πρωτοδικείο, εφόσον μετά την πάροδο της, κατά την προηγούμενη παράγραφο, προθεσμίας διαγνώσει ότι εξακολουθεί η κατάσταση παύ-

- σης των πληρωμών, κηρύσσει τη συνεταιριστική οργάνωση σε πτώχευση.
7. Από την κήρυξή της σε πτώχευση η συνεταιριστική οργάνωση διαλύεται. Η πτώχευση της οργάνωσης δεν συνεπάγεται την πτώχευση των μελών της.
 8. Το Πολυμελές Πρωτοδικείο διορίζει προσωρινό σύνδικο.
 9. Με αίτηση του διοικητικού συμβουλίου της συνεταιριστικής οργάνωσης ή του συνδίκου, ο εισηγητής πτώχευσης, πριν από τη λήψη οποιουδήποτε μέτρου, συγκαλεί τους πιστωτές για συμβιβασμό και προεδρεύει της συνέλευσης των πιστωτών.
 10. Ο συμβιβασμός, εφόσον επιτευχθεί, επικυρώνεται από το Πολυμελές Πρωτοδικείο. Από την επικύρωση αυτή η συνεταιριστική οργάνωση αναβιώνει και συνεχίζει τις εργασίες της.
Μετά την κατάρτιση του συμβιβασμού, οι πιστωτές δεν μπορούν να στραφούν κατά των μελών. Η απόφαση, με την οποία επικυρώνεται ο συμβιβασμός, κοινοποιείται με φροντίδα της οργάνωσης στον Ειρηνοδίκη και στην εποπτεύουσα αρχή.
 11. Κατά τα λοιπά έχουν ανάλογη εφαρμογή οι διατάξεις περί πτωχεύσεως του Εμπορικού Νόμου.

Άρθρο 23

Διάλυση

1. Οι Α.Σ.Ο. διαλύονται:
 - α) Αν έληξε ο χρόνος διάρκειάς τους, που ορίζεται στο καταστατικό και δεν αποφασίσθηκε η παράταση του από τη γενική συνέλευση.
 - β) Με απόφαση της γενικής συνέλευσης που λαμβάνεται με την εξαιρετική απαρτία και πλειοψηφία των παραγράφων 3 και 2 των άρθρων 11 και 12 αντίστοιχα του νόμου αυτού.
 - γ) Με την κήρυξή τους σε κατάσταση πτώχευσης.
 - δ) Με απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου της έδρας τους, που εκδίδεται μετά από αίτηση του διοικητικού συμβουλίου ή των 2/3 του συνολικού αριθμού των μελών τους ή της εποπτεύουσας αρχής.
2. Η αίτηση για τη διάλυση από το δικαστήριο μπορεί να υποβληθεί:
 - α) Από οποιονδήποτε έχει έννομο συμφέρον και από την εποπτεύουσα αρχή, στην περίπτωση που η λειτουργία των Α.Σ.Ο. και Κ.Α.Σ.Ο. απέβη παράνομη.
 - β) Από την εποπτεύουσα αρχή, στην περίπτωση που οι Α.Σ.Ο. και οι Κ.Α.Σ.Ο. αδράνησαν για δύο τουλάχιστον συνεχείς διαχειριστικές χρήσεις ή αν συνάγε-

ται εγκατάλειψη του σκοπού τους, λόγω μειωμένης δραστηριότητάς τους.

Η απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου υπόκειται σε έφεση.

Άρθρο 24

Εκκαθάριση

1. Με εξαίρεση την περίπτωση της διάλυσης των Α.Σ.Ο. που επέρχεται από την κήρυξή τους σε κατάσταση πτώχευσης και κατά την οποία ακολουθείται η διαδικασία του Εμπορικού Νόμου, τη διάλυση ακολουθεί σε κάθε άλλη περίπτωση το στάδιο της εκκαθάρισης.
2. Η εκκαθάριση διενεργείται από ειδικούς εκκαθαριστές, που ορίζονται από τη γενική συνέλευση, εκτός εάν το καταστατικό ορίζει διαφορετικά. Η λειτουργία της διαλυθείσας Α.Σ.Ο. συνεχίζεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, για τις ανάγκες της εκκαθάρισης.
3. Σε περίπτωση θανάτου, παραίτησης ή αδράνειας των εκκαθαριστών, μετά από αίτηση μέλους ή πιστωτή της Α.Σ.Ο., το Μονομελές Πρωτοδικείο της έδρας της διορίζει άλλους εκκαθαριστές, δικάζοντας κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας.

Άρθρο 25

Ενέργειες Εκκαθαριστών

1. Οι εκκαθαριστές έχουν υποχρέωση μόλις αναλάβουν τα καθήκοντά τους να κάνουν απογραφή της περιουσίας της εκκαθαριζόμενης οργάνωσης και να συντάξουν ισολογισμό, αντίγραφο του οποίου, υποβάλλουν στην εποπτεύουσα αρχή και στην «Π.Α.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ.».

Αν η εκκαθάριση παρατείνεται ο ισολογισμός συντάσσεται στο τέλος κάθε έτους. Ο τελικός ισολογισμός καταρτίζεται στο τέλος της εκκαθάρισης. Οι εκκαθαριστές γνωστοποιούν τη διάλυση της οργάνωσης με τη δημοσίευσή της σε μία ημερήσια εφημερίδα και αν δεν εκδίδεται τέτοια σε περιοδική εφημερίδα του νομού της έδρας της και καλούν τους πιστωτές να αναγγείλουν τις απαιτήσεις τους.
2. Απαιτήσεις πιστωτών κατά της υπό εκκαθάριση οργάνωσης παραγράφονται μετά την πάροδο τριών ετών από την ημερομηνία της τελευταίας δημοσίευσης της διάλυσής της.
3. Από το προϊόν της εκκαθάρισης εξοφλούνται κατά

πρώτο λόγο τα ληξιπρόθεσμα χρέη της εκκαθαριζόμενης οργάνωσης προς τρίτους, με πρόταξη τα χρέη προς τους εργαζόμενους. Ακολουθως, εξο-

φλούνται οι προαιρετικές μερίδες.

Το υπόλοιπο του ενεργητικού που απομένει διατίθεται σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο καταστατικό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ΄

ΕΝΩΣΕΙΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ - ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΕΝΩΣΕΙΣ - ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΕΣ - ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ - ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ

Άρθρο 26

Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών (Ε.Α.Σ.)

1. Οι αγροτικοί συνεταιρισμοί (Α.Σ.) μπορεί να συνιστούν μεταξύ τους Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών (Ε.Α.Σ.), η οποία έχει ως σκοπό την ενίσχυση, διεύρυνση και συντονισμό των δραστηριοτήτων των πρωτοβάθμιων συνεταιρισμών μελών της. Η Ε.Α.Σ. μπορεί να αναλαμβάνει και η ίδια δραστηριότητες από αυτές που προβλέπονται για τα μέλη της, είτε για λογαριασμό των μελών της, είτε για λογαριασμό της.
2. Για τη σύσταση Ε.Α.Σ. απαιτείται απόφαση των γενικών συνελεύσεων των Α.Σ., που επιθυμούν τη σύστασή της καθώς και σύνταξη, υπογραφή και έγκριση του καταστατικού της.
3. Έδρα της Ε.Α.Σ. είναι ο Δήμος ή η Κοινότητα, που είναι εγκατεστημένη η διοίκησή της. Η περιφέρεια της Ε.Α.Σ. ορίζεται από το καταστατικό της.
4. Στην επωνυμία της Ε.Α.Σ. αναφέρεται υποχρεωτικά η έδρα της. Η επωνυμία πρέπει να διακρίνεται από την επωνυμία άλλης Ε.Α.Σ. που έχει την ίδια έδρα.
5. Το καταστατικό της Ε.Α.Σ. εγκρίνεται από το Μονομελές Πρωτοδικείο της έδρας της, εφαρμοζόμενων ανάλογα των διατάξεων του άρθρου 3 και 4 του νόμου αυτού.
6. Οι Α.Σ.Ο. μπορεί να πρακτορεύουν στην περιφέρειά τους ασφαλιστικές εταιρείες των οποίων η πλειονότητα των μετοχών ανήκει σε Α.Σ.Ο. ή και στην Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.

Άρθρο 27

Γενικές Συνελεύσεις Ε.Α.Σ.

1. Οι γενικές συνελεύσεις των Ε.Α.Σ. απαρτίζονται από τους αντιπροσώπους των συνεταιρισμών - μελών τους. Κάθε μέλος της Ένωσης διαθέτει μία τουλάχιστον ψήφο.
2. Το καταστατικό της Ένωσης καθορίζει τη συμμετοχή του συνεταιρισμού στην Ένωση με μία υποχρεωτική μερίδα και ορίζει το ύψος και τις προϋποθέσεις καταβολής της. Στο καταστατικό προβλέπονται επίσης οι όροι και προϋποθέσεις για την απόκτηση από κάθε μέλος πρόσθετων υποχρεωτικών μεριδών, ανάλογα με το ύψος των συναλλαγών του με την Ένωση για καθορισμένη περίοδο συναλλαγών. Στην περίπτωση αυτή το καταστατικό ορίζει τις αντιστοιχούσες στις πρόσθετες μερίδες ψήφους. Ο συνολικός αριθμός των ψήφων δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να υπερβεί τις πέντε (5).
3. Ο αντιπρόσωπος του συνεταιρισμού ασκεί στη γενική συνέλευση της Ένωσης όλα τα δικαιώματα του συνεταιρισμού, ενεργώντας στα πλαίσια των αποφάσεων της γενικής συνέλευσης και του διοικητικού συμβουλίου του συνεταιρισμού του.
4. Το καταστατικό του συνεταιρισμού - μέλους ορίζει τους όρους και τη διαδικασία ορισμού και απώλειας της ιδιότητας του αντιπροσώπου.

Άρθρο 28

Διοικητικό Συμβούλιο Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών

1. Το διοικητικό συμβούλιο εκλέγεται από τη γενική

συνέλευση των αντιπροσώπων της Ε.Α.Σ. με το σύστημα και τη διαδικασία του άρθρου 15 του νόμου αυτού.

2. Ο αριθμός των μελών του διοικητικού συμβουλίου ορίζεται από το καταστατικό και δεν μπορεί να είναι μικρότερος των τριών (3).
3. Τα άρθρα 14 και 15 του νόμου αυτού εφαρμόζονται ανάλογα.

Άρθρο 29

Κεντρικές Συνεταιριστικές Ενώσεις (ΚΕ.Σ.Ε.)

1. Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών μπορούν να συνιστούν μεταξύ τους Κεντρικές Συνεταιριστικές Ενώσεις (ΚΕ.Σ.Ε.).
Οι ΚΕ.Σ.Ε. έχουν ως αντικείμενο το συντονισμό και την ενίσχυση της συνεταιριστικής δράσης των μελών τους, καθώς και την ανάληψη συνεταιριστικών εργασιών και παροχή υπηρεσιών σε ευρεία κλίμακα σε ορισμένο κλάδο αγροτικής παραγωγής ή σε ορισμένο προϊόν ή σε ομοειδή προϊόντα ή σε υπηρεσίες.
Οι ΚΕ.Σ.Ε. διεξάγουν τις εργασίες αυτές είτε για λογαριασμό τους, είτε για λογαριασμό των μελών τους.
2. Το καταστατικό της ΚΕ.Σ.Ε. υποβάλλεται για έγκριση στο Μονομελές Πρωτοδικείο της έδρας της σύμφωνα με τα άρθρα 3 και 4 του νόμου αυτού, που εφαρμόζονται ανάλογα.
3. Η έδρα, η περιφέρεια και η επωνυμία της ΚΕ.Σ.Ε. ορίζονται από το καταστατικό της. Η επωνυμία πρέπει να διακρίνεται από την επωνυμία άλλης ΚΕ.Σ.Ε. με την ίδια έδρα ή περιφέρεια.
4. Το καταστατικό των ΚΕ.Σ.Ε. μπορεί να προβλέπει τη συμμετοχή και πρωτοβάθμιων συνεταιρισμών, οι οποίοι δεν μετέχουν σε Ε.Α.Σ.
5. Οι γενικές συνελεύσεις των ΚΕ.Σ.Ε. αποτελούνται από αντιπροσώπους των μελών τους, που εκλέγονται κατά τους ορισμούς του καταστατικού τους. Κατά τα λοιπά ισχύουν τα οριζόμενα στο άρθρο 27 για τις συνεταιρικές μερίδες, τις γενικές συνελεύσεις των Ενώσεων, τα δικαιώματα των αντιπροσώπων και για τον αριθμό των ψήφων, που διαθέτει κάθε Ε.Α.Σ. και Α.Σ. στη γενική συνέλευση της ΚΕ.Σ.Ε., καθώς και στο άρθρο 28 για το διοικητικό συμβούλιο.

Άρθρο 30

Κοινοπραξίες Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων (Κ.Α.Σ.Ο.)

1. Για την επίτευξη ευρύτερης συνεργασίας των συνεταιριστικών οργανώσεων όλων των βαθμίδων και ιδιαίτερα την ορθολογικότερη και οικονομικότερη οργάνωση της συγκέντρωσης, τυποποίησης, βιοτεχνικής ή βιομηχανικής επεξεργασίας και διάθεσης των προϊόντων τους, οι Α.Σ.Ο. κάθε βαθμίδας μπορεί να συνιστούν μεταξύ τους Κοινοπραξίες Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων (Κ.Α.Σ.Ο.).
2. Οι Κ.Α.Σ.Ο. αποτελούν ίδια νομικά πρόσωπα και για τη σύστασή τους απαιτούνται δύο (2) τουλάχιστον Α.Σ.Ο. οποιασδήποτε βαθμίδας και σύνταξη καταστατικού, που εγκρίνεται από το Μονομελές Πρωτοδικείο της έδρας της. Τα άρθρα 3 και 4 του νόμου αυτού εφαρμόζονται ανάλογα.
3. Η έδρα και η περιφέρεια της Κοινοπραξίας ορίζεται από το καταστατικό της. Για την επωνυμία της Κοινοπραξίας εφαρμόζεται ανάλογα η παράγραφος 4 του άρθρου 26 του νόμου αυτού.
4. Οι Κ.Α.Σ.Ο. για την οργάνωση και λειτουργία τους λογίζονται ως Δευτεροβάθμιες Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις και οι διατάξεις, που διέπουν αυτές εφαρμόζονται ανάλογα και στις Κοινοπραξίες.
5. Η γενική συνέλευση της Κοινοπραξίας απαρτίζεται από τους αντιπροσώπους των Α.Σ.Ο., που μετέχουν σ' αυτήν, οι οποίοι ορίζονται σύμφωνα με το καταστατικό της.

Άρθρο 31

Για τις Ε.Α.Σ., ΚΕ.Σ.Ε. και Κ.Α.Σ.Ο. εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις του νόμου αυτού, που αφορούν και ρυθμίζουν θέματα των πρωτοβάθμιων Αγροτικών Συνεταιρισμών (Α.Σ.) καθώς και οι διατάξεις που θεσπίζουν οικονομικές ενισχύσεις, φορολογικές απαλλαγές και κίνητρα, εφόσον δεν προβλέπεται ρητή εξαίρεση ή απόκλιση στις διατάξεις αυτές.

Άρθρο 32

Συνεταιριστικές Εταιρείες (Σ.Ε.)

1. Οι Α.Σ.Ο. κάθε βαθμίδας, οι Κ.Α.Σ.Ο. και οι συνεταιριστικές εταιρείες (Σ.Ε.) του άρθρου αυτού, μπορεί να συνιστούν μεταξύ τους ή και με τρίτα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, που εδρεύουν στην Ελλάδα ή το

- εξωτερικό, ανώνυμες εταιρείες ή εταιρείες περιορισμένης ευθύνης.
2. Οι εταιρείες αυτές θεωρούνται συνεταιριστικές εταιρείες, εφόσον η πλειοψηφία των μετοχών τους ή των εταιρικών τους μεριδίων ανήκει σε Α.Σ.Ο., Κ.Α.Σ.Ο., ή σε Συνεταιριστικές Εταιρείες τους.
 3. Οι μετοχές των ανώνυμων συνεταιριστικών εταιρειών είναι πάντοτε ονομαστικές.
 4. Σε κάθε περίπτωση μεταβίβασης ονομαστικών μετοχών ή μεριδίων συνεταιριστικής εταιρείας, κατά την έννοια της παραγράφου 2 δικαίωμα προτίμησης έχουν οι συμμετέχουσες στην εταιρεία Α.Σ.Ο., Κ.Α.Σ.Ο. και Σ.Ε.
 5. Οι φορολογικές απαλλαγές, που προβλέπονται στο άρθρο 35 του νόμου αυτού ισχύουν και για την ίδρυση των συνεταιριστικών εταιρειών του άρθρου αυτού.
 6. Οι δευτεροβάθμιες και τριτοβάθμιες Α.Σ.Ο. και οι Κ.Α.Σ.Ο. μπορεί να συγχωνευθούν με τις συνεταιριστικές εταιρείες του άρθρου αυτού, είτε με τη σύσταση νέας συνεταιριστικής εταιρείας, είτε με την απορρόφησή τους από υπάρχουσα συνεταιριστική εταιρεία. Στην περίπτωση αυτή απολαμβάνουν των προβλεπόμενων για τη συγχώνευση Α.Σ.Ο. κινήτρων και φορολογικών απαλλαγών.
 7. Κατά τα λοιπά επί των Σ.Ε. εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις των κ.ν.2190/1920 και 3190/1955.

Άρθρο 33

Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών (ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.)

1. Η Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών (ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.), είναι ιδεολογική και συντονιστική οργάνωση των Α.Σ.Ο. Μέλη της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ. είναι Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών. Το καταστατικό της μπορεί να προβλέπει ότι μέλη της μπορεί να γίνουν οι Κ.Α.Σ.Ο. και οι ΚΕ.Σ.Ε., οι κοινές τους επιχειρήσεις και οι συνεταιριστικές εταιρείες.
2. Η ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ. :
 - α) Έχει περιφέρεια ολόκληρη την ελληνική επικράτεια, και έδρα το δήμο, που ορίζει το καταστατικό της.
 - β) Εκπροσωπεί τα μέλη της στο εσωτερικό και το εξωτερικό και επιμελείται για την τήρηση των συνεται-

- ριστικών αρχών και την ανάπτυξη της συνεταιριστικής ιδέας.
- γ) Ασκεί κάθε δραστηριότητα, που προάγει τις δραστηριότητες των Α.Σ.Ο. Δεν ασχολείται με την παραγωγή, διακίνηση ή εμπορία αγροτικών προϊόντων και γεωργικών εφοδίων εν γένει.
 - δ) Για την εξυπηρέτηση των μελών της αναλαμβάνει την εκπόνηση μελετών, εργασιών, ερευνών και μπορεί να μετέχει σε κάθε διαγωνισμό για τη σύναψη συμβάσεων, συνάπτει συμβάσεις έργου ή συμβάσεις παροχής υπηρεσιών, που έχουν σχέση με την αγροτική γενικά και συνεταιριστική ειδικά ανάπτυξη.
 - ε) Ιδρύει εκπαιδευτικά κέντρα.
 - στ) Διαπραγματεύεται και συνάπτει συλλογικές συμβάσεις εργασίας και μετέχει στη διαιτητική ρύθμιση των συλλογικών διαφορών εργασίας, που αφορούν στο προσωπικό των Α.Σ.Ο. κάθε βαθμίδας και των μελών της Κ.Α.Σ.Ο. και Σ.Ε.
 - ζ) Συντονίζει τις ενέργειες, που αφορούν στις Α.Σ.Ο. και ενισχύει το έργο όλων των μελών της.
 - η) Γνωμοδοτεί για κάθε θέμα, που αναφέρεται στις οικονομικές ενισχύσεις και στα κίνητρα, που παρέχονται στις Α.Σ.Ο., καθώς και επί σχεδίων νόμων, διαταγμάτων και αποφάσεων, που αφορούν τα μέλη της.
3. Θέματα σχετικά με τη συγκρότηση, λειτουργία και τις αρμοδιότητες της γενικής συνέλευσης και του διοικητικού συμβουλίου της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ. ρυθμίζονται από το καταστατικό της.
 4. Η ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ. υποχρεούται να τηρεί μητρώο των μελών της, στο οποίο φυλάσσονται τα καταστατικά και κάθε άλλο στοιχείο σχετικό με τα μέλη.
 5. Η ετήσια εισφορά των μελών της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ. προς αυτήν καθορίζεται από το καταστατικό της.
 6. Το καταστατικό της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ. εγκρίνεται από το Μονομελές Πρωτοδικείο της έδρας της.
 7. Η ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ. διέπεται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι΄ ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 34

1. Τιμωρείται με φυλάκιση από τρεις (3) μήνες έως ένα (1) έτος, εφόσον από άλλες διατάξεις δεν προβλέπεται βαρύτερη ποινή, μέλος του διοικητικού συμβουλίου ή υπάλληλος Α.Σ.Ο., Κ.Α.Σ.Ο., ΚΕ.Σ.Ε. και Σ.Ε. αν :
 - α) Εν γνώσει του παρέχει στη γενική συνέλευση ή σε εκείνον που ασκεί την εποπτεία ή τον έλεγχο ψευδή στοιχεία ή αρνείται ή αποκρύπτει αληθή στοιχεία, γεγονότα ή περιστατικά, που αφορούν στην οικονομική κατάσταση τους.
 - β) Εν γνώσει του προβαίνει σε ψευδείς ή εικονικές εγγραφές στα βιβλία τους ή συντάσσει ψευδείς ή ειδικούς ισολογισμούς.
 - γ) Αρνείται να παραδώσει ή αποκρύπτει από εκείνον που ασκεί έλεγχο ή εποπτεία, τα τηρούμενα στοιχεία ή βιβλία ή παρεμποδίζουν με οποιονδήποτε τρόπο την άσκησή τους.
2. Με φυλάκιση από ένα (1) μήνα μέχρι ένα (1) έτος, εφόσον από άλλες διατάξεις δεν προβλέπεται βαρύτερη ποινή, τιμωρείται όποιος διενεργεί έλεγχο, η εποπτεία στις αναφερόμενες στην παράγραφο 1 οργανώσεις, αν κατά την άσκηση των καθηκόντων του παρέχει εν γνώσει του ψευδή στοιχεία ή αποκρύπτει ή αρνείται αληθή γεγονότα ή περιστατικά, που αφορούν στη διαχείριση ή στην οικονομική γενικά κατάσταση των αναφερόμενων στην παράγραφο 1 οργανώσεων και περιήλθαν σε γνώση του από τον έλεγχο ή την εποπτεία, που διενήργησε σ' αυτές.
3. Τιμωρείται με φυλάκιση από ένα (1) μήνα μέχρι ένα (1) έτος ή με χρηματική ποινή ή και με τις δύο ποινές, εφόσον από άλλες διατάξεις δεν προβλέπεται βαρύτερη ποινή, όποιος παρεμποδίζει τις συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου ή της γενικής συνέλευσης των μελών των αναφερόμενων στην παράγραφο 1 οργανώσεων, με χρήση σωματικής βίας ή απειλής σωματικής βίας ή άλλης παράνομης πράξης ή παράλειψης.
4. Τιμωρείται με φυλάκιση από ένα (1) μήνα μέχρι ένα (1) έτος, εφόσον από άλλες διατάξεις δεν προβλέπεται βαρύτερη ποινή, όποιος:
 - α) Ενεργεί πράξεις διοίκησης ή διαχείρισης ή ελέγχου μετά τη λήξη της θητείας του.
 - β) Ψηφίζει χωρίς δικαίωμα ή ψηφίζει πολλές φορές ή με οποιονδήποτε άλλο τρόπο μπορεί να προκαλέσει την παραγωγή μη γνήσιου αποτελέσματος εκλογής για την ανάδειξη διοικητικών συμβουλίων, οργάνων και αντιπροσώπων των Α.Σ.Ο.
5. Με τις ποινές της προηγούμενης παραγράφου τιμωρούνται τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, οι εκκαθαριστές και οι υπάλληλοι των συνεταιριστικών οργανώσεων της παραγράφου 1, στους οποίους παραχώρησε το διοικητικό συμβούλιο την άσκηση ορισμένων αρμοδιοτήτων του, για παράβαση των διατάξεων του νόμου ή του καταστατικού ή για ενέργειες που αντίκεινται στις αποφάσεις της γενικής συνέλευσης ή για μη εκτέλεση σύμφωνα με το νόμο και το καταστατικό των καθηκόντων τους, καθώς και για την παράλειψη σύνταξης του ισολογισμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ΄ ΣΧΕΣΕΙΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩ- ΣΕΩΝ, ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ - ΚΡΑΤΟΥΣ

Άρθρο 35

Οικονομικές ενισχύσεις - Φορολογικές απαλλαγές

1. Τα καταστατικά των αγροτικών συνεταιριστικών οργάνωσεων και οι τροποποιήσεις τους δεν υπόκεινται σε τέλος χαρτοσήμου ή άλλη επιβάρυνση υπέρ του Δημοσίου ή υπέρ τρίτου.
2. Διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, που παρέχουν κάθε φορά διευκολύνσεις ή απαλλαγές από φό-

- ρους, τέλη χαρτοσήμου ή άλλα υπέρ του Δημοσίου τέλη, εισφορές ή δικαιώματα υπέρ οποιουδήποτε τρίτου για τη συγχώνευση επιχειρήσεων εφαρμόζονται ανάλογα και στις Α.Σ.Ο. κάθε βαθμίδας και στις εταιρείες τους, που συγχωνεύονται.
3. Αγορές ακινήτων που γίνονται από Α.Σ.Ο. ή εταιρείες τους για να χρησιμοποιηθούν για την υλοποίηση των σκοπών τους ή για δημιουργία επιχειρήσεων ή αγορές μεταχειρισμένων κινητών, έχουν την ίδια φορολογική μεταχείριση με το Δημόσιο.
Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση μεταβίβασης ακινήτων μεταχειρισμένων κινητών μεταξύ Α.Σ.Ο. κάθε βαθμού και εταιρειών τους.
 4. Οι εισφορές των μελών προς τις Α.Σ.Ο. δεν υπόκεινται σε φόρο ή σε τέλος χαρτοσήμου ή οποιαδήποτε άλλη επιβάρυνση υπέρ τρίτου.
 5. Οι καταθέσεις των μελών του Συνεταιρισμού σε αυτόν, οι αναλήψεις καταθέσεων και οι χορηγήσεις δανείων από το Συνεταιρισμό στα μέλη του απαλλάσσονται από κάθε τέλος χαρτοσήμου ή άλλο τέλος υπέρ του Δημοσίου και από κάθε εισφορά ή δικαίωμα υπέρ τρίτου.
 6. Απαλλάσσεται του φόρου μεταβίβασης ακινήτων η αξία του ακινήτου που μεταβιβάζεται στα μέλη των αγροτικών συνεταιρισμών πρώτης βαθμίδας, κατά το ποσοστό που υποβλήθηκε αυτή σε φόρο μεταβίβασης κατά την αγορά από το συνεταιρισμό του ακινήτου, που μεταβιβάζεται.
 7. Ειδικά για απαλλαγές από τον Φ.Π.Α. έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του ν.1642/1986 (ΦΕΚ 125 Α') όπως ισχύουν κάθε φορά.
 8. Συμβάσεις μεταξύ αγροτικών συνεταιρισμών οργανώσεων και του Δημοσίου ή Ν.Π.Δ.Δ., που αφορούν αγροτικά προϊόντα ή γεωργικά εφόδια και υπηρεσίες, δεν υπόκεινται σε τέλος χαρτοσήμου ή σε άλλη επιβάρυνση υπέρ τρίτου.
 9. Η νόμιμη προμήθεια, για τις ασφαλιστικές συμβάσεις, που καταρτίζονται ή ανανεώνονται με τη μεσολάβηση αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων, καταβάλλεται σ' αυτές αντί στον ειδικό λογαριασμό, που προβλέπεται από το άρθρο 13 παρ. 4 του ν.1256/1982 ανεξάρτητα από το αν προηγήθηκε ή όχι η υπόδειξη, που προβλέπεται από την ίδια πιο πάνω διάταξη.
 10. Στον προϋπολογισμό εξόδων του Υπουργείου Γεωργίας μπορεί να εγγράφεται κάθε χρόνο πίστωση ελεγχόμενη απολογιστικά για την οικονομική ενίσχυση της ΠΑ.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ., που διατίθεται από αυτήν αποκλειστικά για δαπάνες συνεταιριστικής εκπαίδευσης, μετεκπαίδευσης ή επιμόρφωσης αιρετών στελεχών ή υπαλλήλων Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων, με βάση τον ετήσιο προϋπολογισμό τους.
 11. Οι προβλεπόμενες από τις παραγράφους 8 και 13 του παρόντος άρθρου οικονομικές ενισχύσεις απαλλάσσονται από κάθε τέλος χαρτοσήμου ή άλλη επιβάρυνση υπέρ δημοσίου, καθώς και από κάθε άλλη εισφορά ή δικαίωμα υπέρ τρίτου.
 12. Οι πρωτοβάθμιες Α.Σ.Ο. δεν υποχρεούνται να εγγράφονται στα Εμπορικά Επιμελητήρια της περιφέρειάς τους.
 13. Τα πλεονάσματα της διαχειριστικής χρήσης των συνεταιριστικών οργανώσεων που διανέμονται στα μέλη υπόκεινται μόνο σε φορολογία εισοδήματος των μελών ανεξαρτήτως της καταβολής τους ή της εξατομικευμένης διατήρησής τους ως κατάθεσης στη συνεταιριστική οργάνωση.
Τα κέρδη της διαχειριστικής χρήσης των συνεταιριστικών οργανώσεων έχουν την ίδια φορολογική μεταχείριση με τα κέρδη των Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης.
 14. Οι αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις και οι εταιρείες τους εντάσσονται στους αναπτυξιακούς νόμους.
 15. Διατάξεις που θεσπίζουν κίνητρα ή απαλλαγές οικονομικής, φορολογικής ή άλλης φύσεως για τη μετατροπή εταιρειών περιορισμένης ευθύνης σε ανώνυμες εταιρείες ή τη μετατροπή άλλου νομικού τύπου εμπορικών εταιρειών σε εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, ισχύουν και για τη μετατροπή δευτεροβάθμιας ή τριτοβάθμιας Α.Σ.Ο. ή Κ.Α.Σ.Ο. σε ανώνυμη εταιρεία ή εταιρεία περιορισμένης ευθύνης, εφόσον η πλειοψηφία των μετοχών ή εταιρικών τους μεριδίων, αντίστοιχα, εξακολουθεί ν' ανήκει στις Α.Σ.Ο. ή ΚΑ.Σ.Ο., σύμφωνα με το άρθρο 32 του νόμου αυτού.
 16. Η Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών (ΠΑ.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ.) ενισχύεται οικονομικά από τον οργανισμό Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛ.Γ.Α.) με την καταβολή σε αυτή, κάθε χρόνο, ποσοστού δύο και μισό τοις εκατό (2,5%) από τα έσοδά του, που πραγματοποιούνται σύμφωνα με τη διάταξη του εδαφίου α της παραγράφου 1 του άρθρου 5 του ν.1790/1988 (ΦΕΚ 134 Α'), όπως κάθε φορά ισχύει.

Άρθρο 36**Κίνητρα**

1. Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται με πρόταση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών και Γεωργίας, μπορεί να καθορίζονται κίνητρα για τη συγχώνευση, την ανάπτυξη και τη μετατροπή των Α.Σ.Ο., Κ.Α.Σ.Ο. και Σ.Ε. Τα εν λόγω κίνητρα πρέπει να ανταποκρίνονται στις ιδιαιτερότητες του συνεταιριστικού θεσμού και στην ανάγκη ανάδειξης του εγγενούς δυναμικού του αγροτικού χώρου. Τα κίνητρα μπορεί να αναφέρονται στις επενδύσεις,

στο φορολογικό καθεστώς, στην απόκτηση και κατάρτιση στελεχών, στην επιλεξιμότητα για ανάθεση έργων και στην ενθάρρυνση ανάληψης πρωτοβουλιών και δραστηριοτήτων επ' ωφελεία των μελών τους. Με τα ίδια προεδρικά διατάγματα καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις υπαγωγής στα κίνητρα.

2. Ειδικές διατάξεις που προβλέπουν τη χορήγηση κινήτρων και οικονομικών ενισχύσεων ή άλλων φορολογικών απαλλαγών των Α.Σ.Ο. διατηρούνται σε ισχύ, εκτός αν ρητά καταργούνται με το νόμο αυτό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΒ΄**ΕΙΔΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ****Άρθρο 37****Μητρώο - φάκελοι Αγροτικών Συνεταιρισμών**

1. Το βιβλίο Μητρώου Αγροτικών Συνεταιρισμών που τηρείται στο Ειρηνοδικείο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 3, είναι δημόσιο έγγραφο.
2. Καθένας μπορεί να λαμβάνει γνώση των εγγραφών του βιβλίου Μητρώου και να παίρνει επικυρωμένα αντίγραφα ή αποσπάσματα από αυτό.
3. Η γραμματεία του Ειρηνοδικείου χορηγεί πιστοποιητικά για την ύπαρξη ή όχι ορισμένης εγγραφής.

Άρθρο 38**Προσωπικό Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων**

1. Το προσωπικό που προσλαμβάνεται από τις Α.Σ.Ο. είναι :
 - α) Τακτικό, που καλύπτει πάγιες και διαρκείς ανάγκες της Οργάνωσης και καταλαμβάνει θέσεις προβλεπόμενες από τον Κανονισμό λειτουργίας της.
 - β) Με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου, που καλύπτει ειδικές, έκτακτες, εποχιακές ή πρόσκαιρες ανάγκες της συνεταιριστικής οργάνωσης.
2. Η υπ' αριθμ. 27346/1990 κοινή απόφαση των υπουργών Γεωργίας και Εργασίας «Κανονισμός Υπηρεσιακής κατάστασης Προσωπικού Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων» (ΦΕΚ 700

Β/7.11.1990), όπως μεταγενέστερα τροποποιήθηκε, εξακολουθεί να ισχύει, για όσα θέματα δεν ρυθμίζονται διαφορετικά από το νόμο αυτό.

Μέσα σε έξι (6) μήνες, από τη δημοσίευση του νόμου αυτού, με κοινή απόφαση των υπουργών Γεωργίας και Εργασίας, ο παραπάνω Κανονισμός Υπηρεσιακής Κατάστασης προσαρμόζεται υποχρεωτικά προς τις διατάξεις του νόμου αυτού.

Άρθρο 39**Ισχύς των άρθρων 44 και 47 του ν.2169/1993**

Οι διατάξεις των άρθρων 44 και 47 του ν. 2169/1993 (ΦΕΚ 149 Α') εξακολουθούν να ισχύουν. Όπου στους αναφερόμενους στα άρθρα αυτά ειδικούς νόμους, γίνεται παραπομπή στην ισχύουσα νομοθεσία, εφαρμόζεται ο παρών νόμος.

Άρθρο 40**Μεταβατικές διατάξεις**

1. Οι κατά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού υφιστάμενες Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις κάθε βαθμίδας και οι Κοινοπραξίες τους, έχουν υποχρέωση, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δύο (2) ετών, από τη δημοσίευση του νόμου αυτού, να προσαρμόσουν τα καταστατικά τους με τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Η προσαρμογή γίνεται με απόφαση της γενικής συνέλευσης των μελών τους

και αντίστοιχη τροποποίηση του καταστατικού, σύμφωνα με το άρθρο 3 του νόμου αυτού.

Η προθεσμία του προηγούμενου εδαφίου μπορεί να παρατείνεται μέχρι ένα επί πλέον έτος, με αποφάσεις του υπουργού Γεωργίας, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2. Μετά την πάροδο της προθεσμίας της προηγούμενης παραγράφου οι Α.Σ.Ο. κάθε βαθμού και οι κοινοπραξίες τους που δεν προσάρμοσαν το καταστατικό τους, σύμφωνα με τη διάταξη της προηγούμενης παραγράφου, διαλύονται με απόφαση του αρμόδιου Δικαστηρίου μετά από αίτηση παντός έχοντος έννομο συμφέρον ή της εποπτεύουσας αρχής.
3. Οι Αγροτικοί Συνεταιρισμοί που κατά την έναρξη ισχύος του νόμου λειτουργούν με λιγότερα από τα προβλεπόμενα στο νόμο αυτό μέλη, εξακολουθούν τη λειτουργία τους.
4. Από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, στις αρχαιρεσίες των Α.Σ.Ο. κάθε βαθμού και Κ.Α.Σ.Ο. ε-

κλέγονται μόνο τα προβλεπόμενα από το νόμο αυτό όργανα διοίκησης, με το σύστημα και τις διαδικασίες που προβλέπονται στο άρθρο 15. Οι διατάξεις του νόμου αυτού υπερισχύουν των διατάξεων των καταστατικών, ανεξάρτητα αν προσαρμόστηκε ή όχι το καταστατικό τους σύμφωνα με την παράγραφο ένα (1) του άρθρου αυτού.

Άρθρο 41

Κάθε διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις του νόμου αυτού, ή που αναφέρεται και ρυθμίζει θέματα ρυθμιζόμενα ειδικά από αυτόν καταργείται.

Άρθρο 42

Η ισχύς των διατάξεων του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επί μέρους διατάξεις του.

Στην Ολομέλεια της 18ης Ιανουαρίου 2000 παρέστησαν τα κάτωθι Μέλη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής:

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ανδρέας Κιντής
Καθηγητής Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών

Α΄ ΟΜΑΔΑ

Μπαλωμένος Δημήτριος
Εκπρόσωπος Εθνικής Συνομοσπονδίας
Ελληνικού Εμπορίου
σε αναπλήρωση του
Δρακάτου Αλέξανδρου
Εκπροσώπου Ε.Σ.Ε.Ε.

Κανελλόπουλος Γεώργιος
Πρόεδρος Δ.Σ. Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.

Σβορώνος Διονύσιος
Γενικός Γραμματέας Σ.Ε.Β.
σε αναπλήρωση του
Κυριαζή Δημητρίου
πρώην Προέδρου Σ.Ε.Β.

Μαραζιώτης Άγγελος
Διευθυντής Γενικής Γραμματείας
Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών

Σκορίνης Νικόλαος
Α΄ Αντιπρόεδρος Δ.Σ. Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.

Παπαδημητρίου Ιωάννης
Μέλος Δ.Σ. Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.
σε αναπλήρωση του
Σουλτανά Ευάγγελου
Μέλους Δ.Σ. Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.

Χαμπηλομάτης Γεώργιος
Μέλος Δ.Σ. Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.

Β΄ ΟΜΑΔΑ

Παυλιδάκης Γεώργιος
Γ.Σ.Ε.Ε.
σε αναπλήρωση του
Αβραμόπουλου Παναγιώτη
Γ.Σ.Ε.Ε.

Αραζού Λεονάρδος
Γ.Σ.Ε.Ε.

Αυγητίδης Ελευθέριος
Γ.Σ.Ε.Ε.

Βούτος Παναγιώτης
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.

Μητρόπουλος Ανδρέας
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.
σε αναπλήρωση του
Βρεττάκου Ηλία
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.

Δεληγιάννης Αναστάσιος
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.

Κόλλιας Κωνσταντίνος
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.

Κωνσταντινίδης Ιωάννης
Γ.Σ.Ε.Ε.

Λαιμός Στέφανος
Γ.Σ.Ε.Ε.

Μανώλης Ιωάννης
Γ.Σ.Ε.Ε.

Μελισσάρης Νικόλαος
Γ.Σ.Ε.Ε.

Παπαντωνίου Κωνσταντίνος
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.

Πολίτης Δημήτρης
Γ.Σ.Ε.Ε.

Σκαρμούτσος Διονύσιος
Γ.Σ.Ε.Ε.

Τσουκαλάς Δημήτριος
Γ.Σ.Ε.Ε.

Γ΄ ΟΜΑΔΑ

Αλεξόπουλος Παναγιώτης
Πρόεδρος Οικονομικού
Επιμελητηρίου Ελλάδος

Βάγιας Παναγιώτης
Εκπρόσωπος Γεωτεχνικού
Επιμελητηρίου Ελλάδος

Βουμβουλάκης Μιχαήλ
Β΄ Αντιπρόεδρος
Δ.Σ. ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.

Γιατράκος Νικόλαος
Αναπληρωτής Δήμαρχος Αθηναίων

Γωνιτάκης Γεώργιος
Β΄ Αντιπρόεδρος
Δ.Σ. ΓΕ.Σ.Α.Σ.Ε.

Καραγιάννης Δημήτριος
Μέλος Δ.Σ. ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.

Καραμίχας Τζανέτος
Α΄ Αντιπρόεδρος
Δ.Σ. ΓΕ.Σ.Α.Σ.Ε.

Κοιμήσης Απόστολος
Γενικός Γραμματέας Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.

Κορκόβελος Ιωάννης
Εκπρόσωπος Δικηγορικού
Συλλόγου Αθηνών

Λιόλιος Νικόλαος
Πρόεδρος Δ.Σ. ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.

Λίτσος Φώτης
Γενικός Γραμματέας
Δ.Σ. ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.

Μαγουλάς Γεώργιος
Πρόεδρος Δ.Σ. ΚΕ.Π.ΚΑ.

Φάκας Χρήστος
Πρόεδρος Δ.Σ. ΓΕ.Σ.Α.Σ.Ε.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Γρηγόριος Παπανίκος

ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ & ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε.

Για κάθε πληροφορία σχετικά με το έργο και τη λειτουργία της Ο.Κ.Ε. είναι στη διάθεσή σας το Τμήμα Δημοσίων & Διεθνών Σχέσεων της Επιτροπής, υπό τη διεύθυνση της κας Μάρθας Θεοδώρου.

Τηλ.: (01) 9249510-2, Fax: (01) 9249514, e-mail: iproke@otenet.gr